

Published and distributed under Permit (No. 739) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Boston, Massachusetts. By order of the President. A. S. Burleson, POSTMASTER GENERAL.

SANDARA

The Lithuanian Weekly "SANDARA" Published by the Lithuanian National League of America K. J. PAULAUŠKAS Sec'y and Business Mgr. YEARLY SUBSCRIPTION RATES: In the United States \$2.50 To Foreign Countries \$3.00 "S A N D A R A" 327 E Street, Boston 27, Mass.

Tel. So. Boston 2408.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sandaros Laikraštis

KAINA 5 CENTAL

No. 2

So. Boston, Mass., Sausio (Jan.) 13 d. 1921 m.

Metai VIII

Lietuviai Nesusitaikė su Lenkais

ZELIGOWSKI GERINASI BOLŠEVİKAMS.

KAIZERIS TIKISI SUGRIŽTI Į VOKIETIJĄ.

IŠ DARBO LAUKO.

Leninas yra "Dešinysis".

ŽINIOS IŠ LIETUVOS.

IŠ LIETUVIŲ SU LENKAIŠ SANTIKIŲ.

Papildamoji Sutarties Projekto Dalis dėl Kalbos Vartojimo. Lenkai Nesutinka.

Gruodžio 31 dieną buvo paduota spaudon sutarties projektas, kursai Lietuvių Valdžios Delegacijos Gruodžio 20 d. buvo Varšavoje pasiūlytas Lenkų valdžiai.

Sausio 3 dieną nuo B. Balučio iš Kauno tapo prištus kablegramas, kuriame paduodama dar vienas tos sutarties punktas dėl kalbos vartojimo Rytinėje Lietuvos dalyje, kaip vietos savivaldybių įstaigose, taip ir valdžios įstaigose, kame gyventojų kalba yra maišytina.

"Vietos savivaldybės įstaigose, o taip pat ir visose valdžios įstaigose tose vietose, kame yra nevienoda gyventojų kalba, daugumos gyventojų kalba turi lygias teises su valstybės kalba. Lenkai atsineša negatyvius, kaip prie šio punkto, taip ir prie visos sutarties. Pilnintėlis nuorašas bus prištus artimiausiu kurjeru."

(Pasirašo) BALUTIS.

Tas patsai angliškai: "In self-government local institutions also in all Government local institutions in localities with mixed population the language of majority has equal rights with state language Polish this declaration as a whole was negative. Full copy by next courier."

(Signed) BALUTIS.

Lietuvos laikračių žiniomis, šioj delegacijoje dalyvavo Steigiamojo Seimo vice-pirmininkas d-ras Jonas Staugaitis, (o ne Kun. Staugaitis, kaip buvo pranešta), Steig. Seimo nariai Vladas Jurgutis ir Stasys Digrys ir Aukštųjų Kursų vadovas Zigmas Žemaitis.

Visų tų sąlygų išdėstymas yra svarbių dalykų, nes Lenkijos vadovai yra skelbę ir šiandien tebeskelbia visokių nesąmonių apie Lietuvos valdžios intencijas. Taip, buvo sakoma, jog bus uždrausta vartoti lenkų kalbą, kad visi susisiektum turės būti atliekami tikta lietuvių kalba ir t. t. Lenkai iki šiol nenori sutikti, bet ateis laikas — turės nusileisti.

Lietuvos Informacijų Biuras. 1-6-1920.

LENKAI NESUSITAIKĖ SU LIETUVIAIS.

VARŠAVA, sausio 5 d. Lietuvių su lenkais konferencija dėl ateinančio plebiscito nepavyko, ir lietuvių atstovai vakar išvažiavo iš Varšavos į Kauną, kad gauti tolesnių instrukcijų. Lenkai nepristojo ant lietuvių reikalavimo, kad Vilnius būtų išimtas iš plebiscito srities.

Tuo tarpu Vilniuje sudarytame vadinamam Seime kilo ginčai: vieni nariai sako, kad Seimo užduotis yra tik surengti ple-

biscitą, kiti gi tvirtina, kad seimas turi taipgi teisės išleidinėti įstatus.

Socialistų organas "Robotnik" sako, kad lietuviai tyčia vilkina derybas, nes tikisi, kad ateinančią pavasarį jie "gaus Vilnių kaip dovaną nuo Rusijos sovietų."

Kokia čia dovaną — juk Vilnius yra mūsų! Kas lenkams gali Varšavą dovanoti?

ZELIGOWSKI GERINASI BOLŠEVİKAMS.

BERLYNAS, sausio 9 d. Želigowski išleido manifestą, kuriame pareiškia, kad jis ir jo "Centralė Lietuva" niekad nepalaikė ir nepalaikys Sovietų Rusijos priešų. Esą, Vilniaus valdžia stengiasi gyventi taikoje su Maskvos valdžia.

Manifesto gale Želigowski duoda prizadą, kad neileis į jo užimtas žemes jokių ant-revoliucionierių, bėgančių nuo raudonosios armijos.

Tas reiškia, kad Želigowski da vis Vilniuje, ir matyt, tikisi ten ilgai būti, jei gerinasi prie bolševikų.

KAIZERIS TIKISI GRĮŽTI.

PARYŽIUS. Per vestuves kaizerio Vilhelmo buvusio adjutanto, tulo laikraščio korespondentas išsiskėkojo su eks-kaizeriu ir dažinojo nuo jo, kad da jis vis tikisi, jog jį Vokietija bus priversta šaukti užimti sostą. Sako, Vokietija iš vieno šono spaudžia Prancūziją, iš kito — bolševikai, tad gelbėdamasi Vokietija busianti priversta šaukti Hohenzolernų, kad atėję karaliauti suvienytų visas Vokietijos pajiegas ir atgintų nuo priešų.

Kaizeris darė priekaištų vokiečių armijos vadovams, kad jie slėpė nuo jo teisybę, visados sakydami, kad karė eina ko pasekmingiausiai.

Tas pats raportas sako, kad kaizeris esąs labai nusėnęs ir pražilęs.

RUSŲ CENTRALIS KOMITETAS.

RYGA, sausio 8 d. Į čia ateina žinių, kad rinkimose į Centralį Pildantįjį Komitetą pateko Darbininkų Sovietų atstovai trijų atskirų grupių: vidūnieji, kuriems vadovauja Leninas; centras — su Trockiū priešakyje ir kraštutinis kairysis sparnas su Bucharinu. Kaip matote, pats bolševizmo tėvas, Leninas, yra su dešiniausiojū bolševizmo sparnu.

Komiteta sudaro 300 narių. Paskutiniam susirinkime Leninas kalbėjo, kad duoti autonomiją profesinėms unijoms ar saryšiams, ir Trockis varėsi, kad viską kontroliuotų valstija.

PRANCUZAI MAŽINA ARMIJĄ.

PARYŽIUS, sausio 10 d. Karės ministeris paskelbė, kad

Prancūzija paleidžia iš armijos 6000 oficerių. Naujasis budžetas reikalauja, kad į 6 mėnesius Prancūzijos armija būtų sumažinta iki tokiai, kokia buvo prieš karę. Armijoje buvo 41,000 oficerių, kad naujas budžetas paskiria algas tik 35,000. Manoma net sumažinti armiją iki trijų bertinių buvusios 1913-tais metais.

UKRAINEČIAI SUSITARIA SU BOLŠEVİKAIMS.

STOKHOLM, sausio 10 d. Telegrama iš Helsingforso skelbia, Mažgudžių Sovietų Respublika pasirašė sutartį su Rusų sovietais gruodžio 28 d. Sutarta, kad abi šalys turės tuos pačius komisarų tautiškam apsigynimui, užrubežės reikalams, finansams, komercijai, darbui ir susiešimams.

LENKAI NUTARĖ PRARYTI VILNIŲ.

The New York Herald talpina žinią, jos korespondento rašytą iš Latvijos gruodžio 31 d. ir iš Londono telegrafuotą saus. 8 d., kad Lenkija galutinai yra nutarus atplėšti "Centralinę Lietuvą", drauge su Vilniū, nuo Lietuvos. Lenkų norėjimas pasisavinti Vilnių nėra naujiena, kas nauja, tai jų atviras glemžimas lietuvių sostinės su apielinkėmis. Metę į šalį visą politikeriavimą, lenkų Užrubežinių Susiešimų Komitetas su griovu Sapieha priešakyje, rekomendavo Varšavos valdžiai įvesti jį vadinamoje "Centralinėje Lietuvoje" savas, t. y. lenkiškas administracijas: politinę, civilę ir militarę.

Račkivič, Osmolovskio (rytinės teritorijos perdėtinio) pagelbinkas, esąs paskirtas Vilniaus komisar. Jis turėsiąs užimti vietą Želigovskio, kurs išsikraustysiąs iš Vilniaus su visa savo valdžia. Tada Vilnius patektų po tiesia Varšavos komanda, kad pirmiausia ta komanda buvo dangstoma Želigovskio vardu.

REAKCIJA LENKIJOJE.

DANCINGAS, sausio 6 d. Iš Varšavos ateina žinios, kad ten kalbama apie prašalinimą Dašinskio. Žinovai sako, kad tas reikštų visišką pergale atžagareiviškiausiųjų Lenkijos elementų.

Sausio 10 d. Pilsudskis turėjo išvažiuoti į Prancūziją. Jam buvo žadėta atsiųsti iš Prancūzijos specialį laivą.

Iš Darbo Lauko.

Pastarais laikais matome nemalonų apsiereiškimą, kad daugelyje vletų numuša darbininkams mokesčius. Taip:

OLTAWN, ME., Audinyčios, kurios buvo 2 savaites sustoję, pradėjo dirbti, bet darbininkams numušė 20-tą nuosimtį, nuo algų.

DETROIT, Mich. Liberty Motor Co. pradėjo dirbti ir keli šimtai darbininkų gavo darbą. Taipgi kai-kurios automobilij išdirbystės pradeda geriau darbą varyti.

FALL RIVER, Mass. Dailidžių Unija sutiko dirbti už mažintą algą, tai yra vietoje 62½c., dabar dirba už 50c. į valandą.

MANCHESTER, N. H. Cėverykų fabrikantai pareiškė savo darbininkams numušią algas, remdamiesi tuomi, buk cėverykai daug pigesni, negu metal atgal.

LIMERICK, Me. Audinyčios pradėjo dirbti pilną laiką, bet darbininkams numušė algas ant 22½ nuosimėčio.

SYDNEY, N. S. The Dominion Iron and Steel Co., kur dirba 5000 darbininkų, numušė algas 20 nuos. ir nuo 17 sausio atleis 2100 darbininkų.

NEW YORK. Bronx Parkway Commission pareiškė savo darbininkams, kad numušią algas 1 dol. į dieną.

LIETUVOS ŽINIOS.

VALKININKAI.

Apie XI. 15 lenkų pestininkų ir raitelių daly, apie 300 kareivių vėl įsibrovė į Valkininkus miestelį. Apsistatė sargyboms ir apsigyveno: viena kuopa Dargužių soldž., o kita—Valkininke. Karininkai sustojo klebonijoje. Pirmiausia vietiniam klebonui kun. Karveliui uždėjo namini areštą ir jis visur yra kareivio lydimas ar pas ligonį važiuojant, ar išpažinties klausant, mišią laikant bei nakčia miegant. Draudžiama jam ir prie jo tarnams ir interesantams kalbėti "psinym litewskim jezykiem" veržia žmones kalbėti tik lenkiškai, o reikia pabrėžt, kad Valkininkiečiai jos nekaip moka. Paskui atėmė nuo jo beveik visus daiktus, negana to, liepė duot jiems visą išlaikymą.

Gižunų sodžiūje suareštavo 26 vyrus, delto, kad spyrys ir prašės, kad neimtų paskutinių batų ir pinigų, kiti mirtinai sumušti ir po tvora numesti. Lygiai tas pats ir Darjurių sodžiaus likimas. Daug vyrų labai sumušta, nes girdi jie esą partizanai, čia išvartyti ir atimta arkliai su vežimais, visais brangesnis turtais sukrautas ir vežimus ir išvežtas į Rudziškių pusę.

19 XI. Lenkai Leipunų sodžiaus jį gerokai apvogė vėliau išeidami padegė. Sudegė tik du šeiminkai, nes lietuvių kariuomenė atbėgusi gaisrą apgesino ir sulaukė. Pirmas lapkričio dienas atėję apie 10 lenkų su kulkosvydžiu į sodžią. Pamerkį, pasistatė gale sodžiaus kulkašvydį ir pradėjo šaudyti į sodžią. Žmonės išsiskirstė bei išsibėgėjo į visus kraštus. Lenkai sulindę į sodžių pradėjo šeiminkauti, plėšti spintas, jieskoti pinigų ir kitų brangenyų. Išsivežė vežimus, susikrovė pavogtus daiktus ir nuvažiavo Eisiškių link.

16 X. Pirmuoju puoliku į Valkininkų miestelį be kitko lenkai labai apiplėšė žydą Kagana, kurį patys karininkai (š-kiose) labai prikladais sumušė, išplėšė, vienais tik pinigais daugiau negu 100.000 mark., iš kurių ½ aukšus bei sidabru. Taip pat labai nukentėjo vaistininkas Šterninas, iš kurio vogė daugiau, negu 10 kartų, visą jo vaistinę ligi šiauduo išvogė. Vienai žydelkai pastebėjo aukso dantį išlupę jį. Rabina baisiai sumušė, barzdą iki kraujų plėšė, nuavė batus ir atėmė iš skalbinių du vežimus išsivežė, (rabinas, mat, Balstogės pabirkanto giminaitis).

Įsibrovė lenkai nuo Rudziškių

pusės į žydišką Deksniai sodžiu, nieko jiems nepaliko, be vienos marškinų eilės. Įlindę į Liepunų sodžių taip viską plėšė, draskė, kad žmonės, neturėdami kur slėpti, daiktus metė į šulinius, bet ir ten lenkai atrasdavo ir traukdavo šlapius. Lygiai nežmoniška apiplėšė ir daug kitų aplinkinių kaimų.

Valkininkietis.

ŠIAULIAI.

Šiauliuose įsikurė "Kultūros" dalininkų bendrovė, kurios tikslas didint mūsų literatūrą, ypač leisti taip trukstančius vadovėlius. Per kelis susirinkimus apsvarstyti ir priimti bendrovės įstatai. Pajus nustatytas — 500 aukš. įstojimo mokesnio — 50 aukš. Bendrovės įstatams — registruoti dalininkams ir pirmajam visuotinam susirinkimui sušaukti išrinkta laikinoji grupė: J. Fledžinskis, J. Murka, S. Brašiškis, P. Labanauskas, P. Bugališkis ir A. Povylis. Pajus ir įstojamąjį mokesnį priimti įgaliotas Fledžinskis.

"Is "Sietyno").

DOVIDONYS, (Gudžunų val.).

Dovindonių sodžius nemažas ir ukininkų yra neblogai gyvenančių. Bet mažne visi ukininkai žiuri kreivom į savo piliečių prievoles. Jie norėtų, kad jiems nieko nereikėtų duoti nei rekvizicijų, nei mokesnių mokėti ir niekam neprikausyti, bet ką panori tą daryti.

Metas buti dovidoniškiams susiprasti. Neutrals.

PANEVĖZYS.

Miežiškių valsčiaus Rekvizicijos Komisija, padarius reviziją valsčiuje surašė protokolą, kur turėję pasirašyti nariai, pasirodė visi beršačiai ir už juos pasirašė kiti.

O Velžio valsčiaus Tarybos narys pil. J. V. valsčiaus Tarybos posėdžio metu padarė siulymą "uždaryti valsčiuje visas mokyklas, tai keliais skatinkais reikės mažiau mokėti valsčiaus mokesniai". Tad atminkit, piliečiai, kad ateina rinkimai į valsčių Tarybos 1921 metams, ir žinokit, ką reikia ir galima į tarybas rinkti. Velžio valsčiaus Tarybos narys pil. J. V., pats budams tamsuolis, matyt, nori, kad ir visi valsčiaus vaikučiai taptų tamsūs ir bemoksliai. Negali tie piliečiai, kurie taip apie mokslą ir mokyklas nusimano, but tarybos nariai. Ir apskritai, nemokas nei rašyti nei skaityti blogas yra valsčiaus reikalų tvarkytojas. Reikia siekti, kad kuodaugiausia valsčiuje būtų mokyklų, kad daugiau piliečių juse mokytus, o paskui paugę ir išmokę but renkami į valsčiaus reikalų tvarkytojus. Tad dar kartą sakau — piliečiai, žinokit, ką į valsčiaus taryba rinkti.

"Išpėjėjas."

VALKININKAI.

Valkininkuose lapkr. 15 d. lenkai dar tokių špų pridirbo: Apstoję mokyklą ir visi atkišę šautuvus į langus. Vaikai išsi-gondę, pradėjo verkti. Mokytoja išbėgo į gonkas. Tuoj vienas, pristatęs revolverį į krutinę ir sako, juk nakvojė čia partizanai ir šaudė iš tų namų. Mokytoja sako, kad čia esanti mokykla ir nieko panašaus nebuvo. Tada vienas įbėgo mokyklon ir

nieko neradęs, šėjo. Vaikučių buvo daugiau kaip 50 mokykloj. Pradėjus šaudyt, visa mokykla sugulė asloj, vaikučiai ėmę verkt. Vėl įbėgė 4 lenkai ir pradėję vaikus tasyti už krutinės, liepdami pasakyti, kas išėjė į partizanus. Vaikai verkdami sakė nieko nežinę. Įbauginę vaikus išėjo. Tuojau ir vėl susisauđė kime su partizanais, mokikla ir vėl sugriuvusi ant žemės. Kiek nusiramimus mokytoja paleido vaikus ir pati išėjusi į vagoninkienę. Beedama sutikusi 2 lenkus: vienas jų buvęs grafas Plateris o kitas Popovickas. Jie paklausė kas esanti, lenkė ar lietuvė? Mokytoja sakos esanti katalikė. Tada lenkai vėl klausia, vėl atsakiusi, jok šios šalies gyventojas. Lenkai supykę klausia, ar ji lenkė, ar lietuvė. Mokytoja sako, jog esanti Lietuvos valdžios siųsta čia mokytojauti. To ir gana buvę ir mokytoja suareštavė ir išlaikė visą parą sumintą klebonijoj. Tuo tarpu mokytoj lenkai duris atplėšė ir visą iškraustė išvogę, knygas išmėtė.

N. N.

MARCINKONYS

(Alytaus apskr.)

Šis sodžius gan didelis, bemaž turi 300 namų. Nors didelis, bet vietos gyventojai labai varginagai gyvena žemė rinkta — visur smėlynai. Neturint, kad žemė menka, bet nei vienas apilinkinis sodžius nėra taip nukentėjęs nuo okupantų lenkų, kaip Marcinkonys. Neliško čia ne tik maisto, bet ir tvorų. Užėję sušėrė, išvogė ir tvoras sudegino. Ne vienos senutės ir paskutinį rubliuką atėmė.

Genys.

ZARASAI

Šis miestelis yra nepaprastai gražioj vietoj. Prieš karą čia gyvumas buvo labai žymus, čia buvo visos Zarasų apylinkės prekyba, čia žmonių buvo daug, bet dabar miestą labai nuniokiojokaro vėsulas. Ištolo atrodo kaip ir pirm, bet savo viduje dabar yra žymiai nuskuręs. Prekyba nežymi, namai veik tušti o daug baigia nykti nuo apleidimo. Miesto švara nekokia. Žmonių vis dar daug negrįžo iš Rusų. Šiais laikais miestui įduoda gyvumo tik vien valdžios įstajigos.

TAUJENAI

(Ukmergės apsk.)

Vietos jaunimas "Pavasarininkai" per susirinkimą spal. 17 d., š. m. numatė gynyimo nuo lenkų reikalą, ir atmindami mūsų kareivių vargus fronte nutarė rinkti aukų artimiausiai Pirmajai ligonynei Ukmergėje. Surinkus tuojau pasiūta: pinigų šimta keturias dešimt auksinų, 3 gaidžiai, sviesto, kiaušinių, lašinių, dešros, ir skalbinį. Prieš tai Taujėnų "pavasarininkai" surinkę aukų per buvusius atliadus taip pat pasiuntė Liet. Raud. Kryžiaus ligoninei 380 aukš. ir General. Štabo Liter. dal. Švietimo Sekcijai 400 auksinų ir 30 r. Caro pinigais. Matyt vietos jaunimas uoliai darbuojas, kiek įstengdamas Tėvynės labui. Daug pavasarininkų yra įsirašę į šaulius. Budėkim ir toliau, susipratę jaunime — tautos pamatas.

A. Tautietis.

("Lietuva").

A.L.T.S. Reikalai.

A.L.T.S. VII SEIMO

Rezoliucijos

REZOLIUCIJA PRIEŠ LAIKRAŠČIUS IR ASMENIS, KURIE SAVO DARBAIS KENKIA LIETUVOS VALSTYBEI.

KADANGI tarp Amerikos lietuvių atsirado tūli elementai, kurie neišizda lietuvių vardo, bet tuo pačiu tarpu, prisidengdami visokiais izmais ir krikščioniškumu iš sakyklos ir platformės varo agitaciją, kenksmingą naujai atgimstančiai Lietuvai, priešindami pardavinėjimui L. L. P. Bonų ir diskredituodami čion atsijusią Lietuvos Atstovybę, tad A. L. T. Sandaros 7-to Seimo yra

NUTARTA, kad protestuoja prieš tų gaivalų begėdišką veikimą, kurs sulauko Lietuvos atgimimą ir trukdo lietuviams nusiimti svetimų jungą ir pastoti savistovę, laisva ir nepriklausoma tauta, kokia ji buvo nuo neatmenamųjų senovės amžių.

DARBĄ PRADEDANT.

Pereitų A. L. T. Sandaros rinkimų išrinktam ir buvusio Seimo užtvirtintam A. L. T. Sandaros Centro Sekretoriui, gerb. M. J. Damijonaičiui rezignavus iš sekretoriaus vietos, likausi pakviestas per gerb. P. J. Žiurį, A. L. T. Sandaros Centro pirmininką, kad užimčiau A. L. T. Sandaros sekr. - administratoriaus vietą.

Taigi šiomis užimdamas administratoriaus vietą ir sąvon atsakomybės visą man pavestą užduotį, norių tarti į jus, brangūs broliai ir sesutės - sandariečiai, bent kelis savo įžanginius žodžius.

Gerbiamieji! Nereikia plačiai kalbėti, nes mums visiems gerai yra žinoma, jog mes, sandariečiai, įsigijom savo garbingai organizacijai, A. L. T. Sandarai, organą "Sandarą" visiškai neturėdami jokio izdo, t. y., paėmėm viską ant išmokėsčio, nes tais laikais mūsų organizacija buvo dar jaunutė, ir mažai kas buvo apsupažinę su jos principais. Pertaigi per pirmutinius metus mūsų organizacijos gyvavimo su savu organu reikėjo pergyventi daug sunkių ir audringų valandų. Čia laikas nuo laiko reikėjo mokėti spaustuves skolas. Čia vėl įvairūs priešai dėjo visas pastangas, kad nustelbtų mūsų jaunutę organizaciją, A. L. T. Sandarą, kad ji nespėtų išsiplėtoti, ir supažindinti lietuvių visuomenę su savo prakulniais ir teisingais principais, silv kurių šiandie yra kuriama Laisva Lietuvos Respublika. Vienok Sandara pajiegė pergyventi tas sunkias valandas, ji, kaip jaunas, bet tvirtas aržuolas, išsilaukė nuo tų visų audrų ir tuomi parodė visiems priešams, jog jų svajonės buvo tuščios. Nes nuo įsigijimo organo iki šiai dienai sandariečiai pajiegė išmokėti virš du trečdaliu spaustuves skolu, susilaukė savo eilėn tukstančius idėjos draugų bei skaitytojų. Gi pradėdami šiuos 1921 metus visiškai nėra abejonės, jog mes, sandariečiai, padarysime juos žymiais savo organizacijos istorijoje, galutinai paliuosudami spaustuves nuo skolu. Aš, užimdamas administratoriaus vietą, esu pasiryžęs dirbti visomis pajiegomis. Nesiskųsiu ir nesijausiu pavargęs, jeigu reikės padirbėti po 13-14 valandų dienoje. Tuo pačiu sykiu kviečiu ir jus, broliai ir sesutės, sandariečiai į bendrą darbą, kaip galima greičiau, užbaig-

kime išmokėti tą dalį užsilikusių skolu, o ant ateinančio A. L. T. S. Seimo aptarę galėtume savo organą padaryti 3-kart sąvaitiniu arba dienraščiu. Laukdamas tamstų visų pritarimo, o ir "amunicijos" galutinam morgičių subombardavimui, pasilieku,

K. J. PAULASKAS,
A. L. T. S. Sekr. Administ.

NAUJI NARIAI ĮSTOJO Į A. L. T. SANDARĄ.

Prie 12 kp., Lawrence, Mass.: Julius Kvaracėjus.
Prie 16 kp., Worcester, Mass.: Andrius Kelbinskas.
Prie 38 kp., Paterson, N. J.: Jonas Kaminskas, Antanas Sprinaitis, Adolf. Krukonis.

AUKOS "SANDAROS" SPAUSTUVES SKOLŲ IŠMOKĖJIMUI.

34 kp., Dayton, Ohio. paskolinio iš savo izdo — \$50.00.
43 kp. narys, J. A. Kotkus — \$2.00.

5 kp. nariai, Baltimore, Md.: A. Venskaitis — \$2.00, J. Bajoras — \$2.00

6 kp., New Philadelphia, Pa. iš savo izdo aukojo — \$5.00. Nariai suaukojo:

J. Bulota \$5.00, P. Raudonaitis — 2.00, J. Klimaitis — 2.00, J. Liutkevičius — 1.00, P. Jurčiūnionis — 1.00.

38 kp., Paterson, N. J. iš savo izdo \$5.00. Nariai suaukojo: B. Točionis, —1.00, P. Biliunas — 1.00, A. Aleksa — 50c., K. Burža — 50c.

ŽODELIS LINK AUKŲ IR AUKOJUSIŲ.

Labai gražų ir džiuginantį pavyzdį padarė aukščiausi paminėtos kuopos ir jų nariai. Pilnai pasitikiu, jog ir kitos kuopos ir jų nariai taipgi prisidės sulig savo išgalės, ir tokiu budu greitai laiku užbaigsime išmokėti skolas ir visoms dejonėms bus galas. Prieg tam bučiau labai dėkingas, jei visi — sandariečiai ir sandariečiai — pradėdami Naujus Metus ant pirmų kuopų susirinkimų užsimokėtų sulig savo išgalės mėnesines duokles iš kalno, ar už pusmetį arba už visus metus. Tokiu budu susimazintų administracijos raštinės darbas, ir turint liuosnę valandą laiko būtų galima panaudoti kitiems mūsų organizacijos reikalams. Tikėdamas visų malonaus pritarimo, pasilieku su tikra pagarba,

K. J. PAULASKAS,
A. L. T. S. Sekr. ir Adm.

Iš A.L.T.S. Veikimo

WORCESTER, MASS.

Iš Sandariečių Metinio Susirinkimo.

Vietos A. L. T. Sandaros 16-tos kuop. nariai laikė metinį susirinkimą nedėlioje 2-rą d. sausio, 1921 m., L. D. D. Drg. "Aušrelės" kambaryje, 83 Green St. Susirinkimą atidarė pirmininkas L. Jablonskis. Tapo išklaudyti raportai veikiančio komiteto, ir kiti kuopos reikalai aptarta. Vienas iš svarbiausių kuopos nutarimų, tai užsimokėti mėnesinę mokėstį už metus iškalno. Tą nutarimą išpildė visi nariai, kurie buvo susirinkę, užsimokėdami 3-ris doliarus; tą patį padarys, beabejo, ir kiti nariai.

Vietos 16-ta A. L. T. Sandaros kuopa šiuos metus gerokai sustiprėjo, naujų narių skaičius vis didėja, finansiškai taipgi gerai stovi — palyginant pagal pastaruosius ketverius metus kuopos gyvavimo, pasirodo, kad šiuos metus (1920) buvo pada-

ryta didžiausis rekordas kuopos moralio bei finansiško sustiprėjimo. Kuopos pirmininkas L. Jablonskis pareiškė, kad jis pilnai tiki, kad 16-ta A. L. T. Sandaros kuopa žengs pirmyn tolymesniame savo veikime šiais 1921-iais metais.

Taipgi nutarta pasiūsti iš kuopos izdo \$25 Centro reikalams. Poto tapo išrinkta nauja valdyba 1921-iams metams. Susirinkimas buvo pakviestas seną valdybą eiti pareigas ir šiais metais, bet sena valdyba atsiskak akliamacijos budu buti išrinkta, ir valdybą šių metų, tad buvo renkama iš kandidatų. Išrinkta sekanti asmenys: Pirm. V. M. Čekanauskas, vice-pirm. L. Jablonskis, protokolų-rašt. K. Budinavičius, finansų-rašt. A. Jasiunas, J. Šteiva išdininkas, izdo globėjai: J. Langis, J. Kamanutis, maršalka A. Martišius, organizatorius F. Skliutas, korespond. p-lė Juzė Rukkytė. Laiksime pradžios veikimo naujos valdybos.

Sandaros vietinės kuopos susirinkimai buna kiekvieną pirmą nedėdienį mėnesio, "Aušrelės" kambaryje, 83 Green g-vės. Butų pakeidaujama, kad visi tie, kurie prijaucia A. L. T. Sandarai, kaip vienatinei lietuvių Amerikoje organizacijai, kuri yra pastovioji papėdė, ir vienatnė lietuvių organizacija, kuri tiesioginiai remia Lietuvos valstybę, bei gina darbo žmonių reikalus, tad visi tie lietuviai kviečiami prisirašyti prie šios organizacijos, ir sykiu darbuotis tėvynei - Lietuvai bei lietuvių darbo žmonėms. Na, kurie dar nesusipažinę su augščiaiu minėtos organizacijos tikslu bei jos principais, tad kviečiami ateiti į kuopos susirinkimą, kur jums bus suteikta visos informacijos, taipgi gausit A. L. T. Sandaros principų knygelę dykai, ir tuomet galėsite susipažinti su šia garbingą organizaciją; ir beabejonės, sutiksit tapti nariais šios organizacijos. Meškutis.

ATSKAITA

A. L. T. Sandaros Naujos Anglijos Apskr. Maršruto Prakalbu Dr. D. Alseikos

Grudžio 23 d., 1920 m.

Surinktos aukos Vilniaus atvadavimui:

5 Cambridge Mass.	\$ 45.41
7 " So Boston	90.78
7 " Norwood	45.35
8 " Newton Upp. Falls	31.13
9 " W. Lynn	26.31
10 " Montello	39.31
12 " Lawrence	28.50
13 " Lowell	30.78
17 " Haverhill	60.66
18 " Gardner	58.58
19 " Worcester	259.90
20 " Westfield	30.00
22 " Northampton	58.00
Aukų pibuvo	\$ 804.71

Išmokėta už svetaines, apgars., kelionės, išl., karės takų, susirengimo maršruto. Viso \$178.51. Pasiūsta Vilniaus Atvadavimo Komitetui \$626.20 į New Yorką, iš tenai tapo pasiūsta per L. Misiją į Lietuvą. Aukojusiems tariu ačiu varde Vilniaus gyventojų.

A. L. T. Sandaros N. A. aps. raštininkas, K. Sidabras, 109 Winter St., Cambridge, Mass.

WEST LYNN, MASS.

Iš Sandariečių Veikimo.

Grudžio 9 d. vietinė 40 kuopa buvo surengus prakalbas Dr. D. Alseikai, kuris yra atsijusias iš Lietuvos Vilniaus gynimo reikalais. Gerb. Dr. Alseika kalbėjo dviem atvejais: pirmu kartu aiškino Vilniaus okupavimą bolševikų ir vėliaus lenkų - žulikovskių kariuomenės. Antrame savo kalbos atvejyje aiškino Lietuvos kariuomenės padėjimą, šaulius ir Geležinį Vilką, ką jie reikiška ir kokią naudą neša Lietuvai.

Buvo renkamos aukos Vil-

niaus gynimo reikalams; po 5 dolierius aukojo A Ganuprauskas, K. Sirbikas, 3 dol. P. Bolyas. Po dolerį ir smulkių suaukojo 13.31, viso surinkta aukų \$26.31.

Pardavė apie už porą simtų dolerių "Varpo" Bedrovės akcijų. Žmonių buvo neperdaugiausia atsilankę, nes lietus ijo.

Susirinkimas.

A. L. T. S. 40 kp. susirinkimas buvo laikytas grudžio 17, 1920 m. šiame susirinkime buvo apkalbami bėganti kuopos reikalai ir padaryta nutarimai, kaip va; parengti debatus, jei kas atsiras imti priešingąją tėmos pusę, paskirti komitetas; toliaus surengti draugišką vakarėlį. Vakarėlis įvyks Sausio 30 d., 1921 m., 2 val. po pietų, L. Salėje, 25 Camden St., W. Lynn, Mass. Taipgi nutarta surengti didelis nepaprastas balius greitot ateityje.

Buvo valdybos rinkimas, visi valdininkai pasiliko tie patys.

Sekantis susirinkimas bus Sausio 28 d., tad visi nariai ir narės malonėkite atsilankyti, nes šis susirinkimas bus labai svarbus, metinis.

P. Bolyas, rašt.

PITTSBURGH, PA.

Iš Sandariečių Veikimo.

Sandaros 36-tos kuopos metinis susirinkimas buvo sausio 2 d., 8 val. vakare, L. M. D. svetainėje. Susirinkimą atidarė pirm. Al. Vainorius. Buvo perskaityti laiška iš Centro, kur atsišaukia "Sandaros" pirm. žiuris, kad kuopos paskolintų pabaigimui morgičių atmokėti C. Pratapai.

Kuopa nors nedaug turėjo savo izde, bet nutarė paskolinti ir tuos pačius, sumoje \$40.00.

Antras laiškas skaitytas, kur buvo prisiūstas J. Virbickui nuo Komiteto Vilniaus Atv. remti, kad surengti prakalbas Dr. D. Alseikai (kuris ka-tik atvažiavęs iš Lietuvos) ant Vasario 12-tos d., 1921 m. Nutarta vienbalsiai surengti prakalbas ir remt Dr. D. Alseiką jo darbe.

Taipgi da nutarta, kad reikalauti iš Centro kalbėtojų surengimui maršruto Pittsburgje ir apilinkėje. Kaip patėmijom, kad A. L. T. S. Seimas nutarė toki organizatorių leisti per kuopas. Taigi lai Centras tuo imasi tuo darbu, mes remsim, kiek galėdami, nes dabar daugiau negu kada reikia skeleisti susipratimas tarpe lietuvių, ypač, kada pradeda kenkti ir klerikalai Lietuvos neprigulmybei.

Taipat da pataria fin. sekr. kolektuojant mokeskis reikalauti kad nariai užsimokėtų už visus metus, kas palengvintų Sandarai užbaigti morgičius išmokėti.

Toliau buvo kuopos valdybos rinkimai 1921 metams. Pirmininku išrinktas Kastantas Roziukas, pagalbininku Jurgis Bruknis, sekretorium Stasys Kirminas, fin. sekr. ir kasierius (nutarta, kad užtenka vienos ypata ir tuos urėdus) Juozas Virbickas.

Dar žodelis sandariečiams: aš norėčiau atkreipti daugiau atydos nariams, kad negana užsimokėti ir buti Sandaros nariais, bet reikia lankytis į susirinkimus ir svarstyti dabartinius reikalus čia Amerikoje, bet mums reikia pasirupinti ir apie Lietuvą mūsų tėvynę. Taigi nė vienas neapleiskim susirinkimų, kurie bus kas pirmas nedėdienio vakaras L. M. D. svetainėje. Tada mes suprasim, kad mes priklausom prie naudingos draugijos ir bus nauda mums patiems, ir kitiems da galėsime gerą padaryti.

Juozas Virbickas.

NEWTON UPPER FALLS, MASS.

Sausio 2 d. A. L. T. S. 22 kp. buvo parengus vakariene, kurioj dalyvavo vietos sandariečiai ir svečiai iš So. Boston'o, Cam-

bridge'iaus ir Lynn'o. Nors daug sykių esu buvęs ant įvairių vakarėlių, šis buvo vienas iš puikiausių todėl, kad skaitvedės - sandariečės viską turtingai pagaminio, viską tame vakare tvarkė.

Namas gana gražus; iš vienos pusės upelis sriovena, iš antros daugybė medžių, kurie atvaizdina turtingo Lietuvos ukininko sodybą; įėjus į vidų tuojaus galima suprasti, kad lietuvačių rupesniu surengta: mat, kambarys švarus, stalai papuosti gyvoms gėlėmis, o jau per vakariene mergaitės tik sukinišas apie stalus, dėdamos įvairius valgius. Taip tas reginys darė malonų įspudį ant svečių.

Nežiurint to, kad tos lietuvaitės yra čion gimę ir augę, tarpe jų lietuviška kalba ir žaislai taip pukai skamba, kad klausant jauties, lyg savo gimtinę šėsas. Užbaigus žaislus, buvo pasikalbėjimas apie organizacijos reikalus. Kalbėtojai trumpai išreiškė savo minjis, tik K. Sidabras ir A. J. Gotautas, kaip apskričio valdybos nariai, plačiau apibudino organizacijos tikslus, ir kaip daugiau pagelbėjus Tėvynę Lietuvą.

Už surengimą tokio puikaus vakarėlio, daugiausia tenka garbės panelėms Zofijai ir Izabelei Savilionutėms; ir panelėms Zofijai ir Onai Miliauskiutėms; taipgi ir vaikams, Saturnui Pačkauskui ir Pranui Gudiniui.

Nors ši kuopa dar jaunutė, ir nėra taip skaitlinga nariais, bet kitais atžvilgiais ji yra aukščiau stovinti už kitas, nes šioj kuopoj didesnis skaičius merginų, kurios su pasišventimu dirba organizacijos labui, ir Tėvynės labui.

Ten Buvęs.

T.M.D. Reikalai.

PROTOKOLAS.

New Yorko ir New Jersey valstijų T. M. D. apskričio suvažiavimo, įvykusio 19 dieną grudžio, 1920 m., Lietuvių svetainėje, 180 New York Ave., Newark, N. J.

1. Suvažiavimą atidarė apskričio pirmininkas S. Pauza. Tvarokos vedėjų išrinktas A. B. Strimaitis. Dalyvavo delegatai nuo sekančių kuopų:

T. M. D. 3-čios kuopos, Brooklyn, N. Y., pp. K. Karpiutė, Vytautas Širvydas, J. Kripaitis, P. Vaitekunas. 6-tos kuopos, Passaic, N. J., P. Sakatauskas. 41-mos kuopos, Newark, N. J., P. Faltinaitis.

Suteikta sprendžiamas balsas Pirmininkui S. Paužai, Sekr. U. Kriaučiunaitėi ir A. B. Strimaitiui, kurie buvo atvykę be mandatų.

2. Raportai Apskričio Valdybos. Pirmininkas S. Pauza nurodė savo raporte, kad T.M.D. agitacijoje pereitais metais mažai buvo galima nuveikti. Raportas priimtas.

Sekr. U. Kriaučiunaitės ir Išdininko P. Faltinaičio raportai priimti.

3. Pakeltas klausimas, ar T. M. D. apskritį palaikyti ant toliaus, nes ne visos kuopos užsimoka savo duokles apskričiai ir neprisiūsti delegatų suvažiavimui. Po pasikalbėjimų pasirodė esanti stipri dvasia ir noras dalyvaujančių kuopų ant toliau veikti. Nutarta apskritį palaikyti ir paraginti tas kuopas, kad užsimokėtų.

4. Iš kuopų uvo nusiskundžiamas, kad per mažai agitacijos ir veikimo pasirodo iš T.M.D. Centrij Valdybos, tas atšaldo kuopų ir apskričių veikimą. Įnešta ir vienbalsiai priimta sekanti rezoliucija klausime T.M.D. C. V. darbuotės:

N. Y. ir N. J. valstijų T.M.D. šis apskričio suvažiavimas at-

kreipęs domą į tai, kad T.M.D. Pirmininkas dar nėra pasveikinęs per organą T.M.D. narių, nors praėjo 8 mėnesiai (tik 6 mėn. Red.) nuo išrinkimo, ir tai, kad iš T.M.D. Sekretoriaus nesimato jokio didelio agitatyvio ar administratyvio darbo T.M.D. labui, primena Centro Valdybai tuos faktus ir tikisi sulaukti gyvesnio darbo ateity, kuris darbas priduos gyvumo visoms T.M.D. kuopoms ir apskričiams.

5. Įnešta, kad apskričio raštininkui butų užrašyta T.M.D. organas "Sandara", kurį skaitydama galėtų sekti T.M.D. veikimą ir svarbiausius reikalus. Nutarta, kad išdininkas laikraštį užsakytų.

6. Išrinkta komisija (Vytautas Širvydas) pagaminti apskričio įstatus. Pirmą pagaminti įstatai esą nebusurandami ar likę pas buvusį pirmininką P. Burneiką.

7. Išrinkti į apskričio valdybą sekantiems metams: Pirmininku P. Vaitekunas; Vice-Pirm. J. Kripaitis; Raštininku P. Sakatauskas; Išdininku P. Faltinaitis ir Organizatorium Vyt. Širvydas.

8. Nutarta sekantį suvažiavimą laikyti Brooklyn, N. Y. Palikta sušaukti valdybai taip greit, kaip matys reikalą.

Stasys Pauza,

Pirmininkas,

Uršulė Kriaučiunaitė,

Raštininkė.

Redakcijos Priešas: Šisai protokolas parodo, kaip mažai mūsų kuopos arba jų apskričiai domės atkreipia į pačios Draugijos reikalus, jos branduolį, tikslą. Pirmiausia, patsai New Yorko ir New Jersey valstijų apskričio suvažiavimas nebuvo skelbtas ar garsintas mūsų organe ar kituose laikraščiuose, kurie atjaučia mūsų kulturos reikalus, spaudos, knygų leidimo galybę. O dalyvavusieji ar rengusieji suvažiavimą "protokole" skundžiasi, kad kuopos nemoka apskričiai "duokles" ar neprisiūcia delegatų suvažiavimui. Kita, nieko netarta, kaip atgavinti ir sustiprinti N. Y. ir N. J. valstijų kuopas, nes mažai yra tokių, kad centras nuo jų negirdi jau per pusę metų.

Tačiau, raportuose apskričio valdybos nėra parodyta nė mažiausio apskričiųje, ar bent savo kuopoje, veikimo, darbo, bet suvažiavimas didžiuojas tuom, kad "raportas priimtas". Ketvirta, pati rezoliucija klausime Centro Valdybos prieštarauja tiesai: kiek man žinoma, tai naujoji Tėvynės Mylėtojų Draugijos valdyba dirba kiek galėdama. Nuo pereito Seimo c. v. paėmus į savo rankas vo gyvuojančią, visai suirusią Draugiją, bandė taisyti ir nemažai kuopų atgavinta, sustiprinta. Nupirkta "Lenkų apaštalavimas Lietuvoje" ir kuopoms šiek tiek atlyginta. Dabar pasirodys labai indomus veikalus M. Salčiaus: "Lenkų sąmokslas Lietuvoje" ir pabaigoje Sausio bei pradžioje Vasario kuopoms bus vėl išsiuntinėta. Už poros mėnesių turėsime svarbų ir didelį mūsų literaturos veiklą "Psychologijos Rankvedį". Tai jau busime atlyginę už 19-19, 1920 ir pradžią 1921 metų. Naujoji Centro Valdyba yra pasistaciaus prieš save T.M.D. tikslą-idealą: geras knygas leisti ir jas nariams teikti. Tolimesnį knygų leidimą - sąrašą rengia ir kada ji turės jau savose rankose — paskelbs. Iš Centro Raštinės daug syk buvo rąginta organe ir taipgi laiška, kad kuopos dirbtų Cent. Vald. pagalbėtu tą našta nešti ir, kabindami naujus narius, stiprindami parjusias kuopas, rinkdami nuo narių mokesčius, pardavinėdami T.M.D. knygas, mes visi butume užganėdinti T.M.D. darbas, veiksmams. Iš Centro Raštinės buvo prašomas ir Cetro Pirmininkas (Seka ant 7 pusl.).

Iš Moksleivio Užrašų

A. A. TULYS

Žalias, putotas vanduo liejosi ant smėlių ir monotoniškai užė, kuomet saulės spinduliai, nelabai karšti — rudeniniai saulės spinduliai maudė mus ir neapmatomą Michigan ežerą.

Arti prie kilstančių, sielojančių bangų siautė trykštanti gyvybė: saldus jaukas ir linksni, toli siekianti balsai, burdamies su vandens trukšmu; šian ir ten atkrančiu zujo žmonės, — gražios merginų ir žvalų vaikų flirtavo, darsėsi ir sėmė gyvenimo grožės slepningumą, prakilmę, kas padaro mūsų gyvatą smagią, brangią ir vertu gyventi; kas atskiria žmogų nuo gyvulio, kuris, jungan įkinkytas, diena iš dienos tempia sunkų vežimą.

Daug čia vakacijonierių, kone iš visų Amerikos kraštų, privažiavę karštas vasaros dienas praleisti.

Žiūrėjau aš į šelstancias saulėtas bangas, kurios supo mano vaizduotę ant savo susiplakusių sketerų ir kurė kažkokius nepasiekiamus, gedulingus troškimus. Juk mes tankiai užsigėdžiame kokio nors daikto, kokių nors ypatybių, kurių mes neturime ir negalime jų turėti...

Staigu panikos šešėlis apsupo atkrantę ir smeigė į širdis šiušus šūrupulis; žmonės ėmė spiestis į daiktą, į ratą apie negyvą žmogų ir nematė ir neįjautė, kad vanduo liejasi ant jų kojų. Ir baisios, perves to jauno lavono akis spingo į mūsų akis ir, rodos, statė šimtus nuošimčių klausimų.

Kas jis, taip jis prigėrė, keno jis? — tai buvo pilki klausimai, kurie lietė mus visus. Ištiesu — kas jis?

Greitai lavonas buvo pašalintas ir vėl pasidarė ramu. Ir kada didelis, raudonas saulės spindulys skendo ir nyko ežero veide, jau mažai kalbų girdėjos apie tą bauginantį, išplautą, negyvą žmogų — žmogų, kuris jau niekadoms nevaikščiavo, nepasirodys tarp mūsų ir, gal amžinai dings be ženklo; o vienok gyvenimas jis turėjo savotišką pasauležvalgą, savotiškus troškimus ir norimas įgyvendinti svajones.

Rastas pas jį mažas sąsiuvinys, kur yra sutraukta trumpos jo pareigos užrašai, kurie rodo, jog buta jo moksleivio ir kokiose apylostovėse gyventa. Tiek apie jį ir težinome. Kelis sykis aš sugrįžau prie tų užrašų ir tyriau kožną jo išreišką, ir dabar piktai aš geidžiu, kad bučiau nors trumpai su juom gyvenęs, kalbėjęs ir pramatęs tą grandiozę jo idealogiją ir... Kaip tankiai mes žvirbliams sulesinam kviečius, o maloniems balandžiams duodam kasti pelus, arba dargi karvelynėse juos išdvasiname.

Šia to nelaimingo mokinio užrašų kopija. Ją man suteikė policijos Komisaras. Skaitykite, išidėmėkite, bet nepajauskite to, ką aš pajaučiau.

Rugp. 19 d., 1920 m. pasibaigė mokslo metai. Atostogos, atostogos, — krykštaujama mokiniai. Kiek čia džiaugsmo! Va ties jais stovi banguojantis gražus pasaulis, į kurį tuojau jie išbėgs ir ten užmirš metinį vargą ir prisisems naujų jėgų sekantiems metams. Ir aš bučiau jų eilėse, bėgčiau į žmones ir džiaugčiaus tuo laiku... tik mano čeverykai kiuri, švarkas nusku rės, kelinės sulopytos, neturiu marškinių nei kaklaraiščio, kurie man atsakytų.

Reikia man darbas susirasti, pelningas darbas. Bet kaip-gi trumpos atostogos — tik keturios savaitės. Ką gali uždirbti? Mokyklos ponas siulė trisdešimtis centų į valandą, kad ečiau jo kambarių valyti. Koks jis niekšas! Jo institutas skiepina mums etiką, dorą, sąžinę... o jis pats ar tū turi? Ar turi? Girdžiu, kitur mokama darbininkams šešesdešimtis ir daugiau centų į valandą. Ale, ale... mane ekonominis bankrutas smaugia.

Rugp. 20 d. Skaitau knygą ir negaliu jos turiniu atsigėrėti. Moksias! Moksle, koks tu prakilnus, tukstantų sykių prakilnus! Žmogus turi moksią mylėti, saugoti ir stengtis jo turėti ir jį įgavęs jis turi kitiems jį perduoti, arba sutverti iš jo kiltą, kuklų idealą ir paskui dirbti ir kentėti, kol tas vaizduotas idealas gyveniman bus įgyvendintas, kol žmonės paakiui žengdami pasiims jį savo buities pagrazinimui.

Rugp. 21 d. Reikia man išvažiuoti. Kambariai ir gatvės apie mokyklą jau ištuštėjo. Jau nykų čionai, jau miręs mokyklos plečius ir kambariai, mirę, kur prieš dvi dieni tiek audrų buta, dabar taip gudu. Taip, man reikia išvažiuoti, bet kur? kur? Ruk. 23 d. Išvažiuoju. Anksti ši rytą atsikėliu ir pažvelgiau į mokyklos stogus, į langus, į žalias jos vejas ir ašaros nukrito man ant rankos, kurią aš laikiau ant lango padėjęs. Tikrai čionai graži ir šventai vieta; rodos, kad labai augštai per tuos kelerius metus čia budamas pakilau, mintis praplėčia ir išmoka ką nors mylėti. Bet ko ji name virkdo? Ko aš dabar verkiu? Ar man tas džiugsmas jau toks didelis? Juk greitai vėl čia sugrįžiu ir žengsiu paakiui... Bet kas duria, taip duria į širdį, tarytum nebebutų man lemta čionai sugrįžti. Štai dedu sąsiuvinį kišenėn ir einu vagzalan, bet per dešimtį moksleivių pasilieka, — jie dirbs tam niekšui! Vargšai!

Rugp. 26 d. Gailios, didžiausios bevilties ir rustaus skausmo verpetuose, gavau darbą — gavau ant Kansas, prekinio, nedidelio laivo. Dirbame mes penkiolika nuolatinių darbininkų, o pieiruose esti nusamdyta kokių tinginių, valkatų, o gal nelaimingų, likimo tremtų žmonių, kurie dirba ant valandų ir panorėjo atsiimti savo uždarbį. Kaip gailu ir kaip skaudu į tuos žmones šurint, — gyvuliams, miškiniams gyvuliams, kurie be tikslo ir ritmiškai slankioja dieną iš dienos, tie vargšai prilysta. Purvini, nuplyšę, akli, lyg kurmiai uryuose. Bet vis-gi jie linksni, juokdariai. Ir gal, būtų bausis prasizengimas parodyti jiems jų žemą, purviną, pasibaisėtiną gyvenimą; nes tada gal, savę pamatę, jie nuliustų ir jaustų nelaimingį, likimo nuskriausti. Vienok gyvenimas negali ta vaga keliauti amžinai...

Kansas vaikščiojo iš Benton Harbor į St. Joseph, o iš čia Michigano ežeru kasasi į Chicagą ir vėl atgal. Vaisius mes transportuojame. Yra gi bent gražių apetitą sukeliančių vaisių. Vynuogės, pyčius, slyvas su sauja mes kemsame burnon, neplautus. Kiauliškai atrodo. Visai žmonės gyvena.

Rugs. 4 d. Parašysiu aš knygą! Parašysiu, iš ko vargai kyla ir vardas jos bus: "Iš ko vargai kyla". Ar aš nežinau, iš ko vargai kyla? Ar aš nežinau, kur jie yra? Tai kodėl man neparašyti?

Rugp. 9 d. Baisiai man nesmagu! Svajonės, jau pusiau užsnudusios mano svajonės kaž kame skraido, kaujasi. O ta nelaimė spingso mano akyse, — koją vienam mūsų šandie nulaužė.

Rugs. 12 d. Nedėlios rytas, oras malonus; bet viskas man kraujuose pasriuvę, viskas man raudona, viskas prakeikta. Ką žmogaus gyvybė reiškia? Kiek žmogus vertas? Juokas. Raudonas juokas, anot Andrejevo karininko. Pas mus žmogus sutrintas, elevatorius jį sutrynė. Jie rėkė "skubėkite, skubėkite", mes dirbome, kaip jaučiai ir šia tau pasekmė. Dievai! Buvo jis kalbojus, po žeme kasė anglis, suplėkusioje dirbtuvėje dirbo ir dabar va, kokią mirtį jis gavo. Aš nesuprantu...

Rugs. 14 d. Aš persimainiau, labai persimainiau; gyvulys aš palikau. Tas darbas man persunkus ir perjuodas.

Rugs. 15 d. Visi idealai ir prospektai mane apleido, ar dar gal apleidžia. Norėčiau aš, kad kas man pasakytų, kuo aš skiriorus nuo paprasto gyvulio. Taigi labai norėčiau, kad kas pasakytų!

Rugs. 17 d. Kaip greitai žmogus per-

Balsai iš Lietuvos.

NEPAPRASTAS ATSITIKIMAS.

Ištraukos iš laiško Gasparo Vainio rašyto gruodžio 7 d. iš Tryškių, Teisių apskr., jo švogeriui Juozui Siočiui, So. Boston'e.

...Tolesniai naujienos prieš mus tokios: Yra vienas atsitikimas — vieniems verksmas, kitiems džiaugsmas. Arba, statiai rašant, vieni verk, kiti džiaugias. Dabar pradėsiu rašyti tą atsitikimą.

Vienas sunelis Amerikoje budamas atrasė savo mamunėlę, sakydamas: "Mamunėlė, kas yr reikalinga, aš parsisių Tams-tai". Mamunėlė žinodama ir girdėdama, kad tuose atsitikimuose paštuose iškrato pakus iš Amerikos parsisūstus, arba suvisu prastus skarmalus sudeda į pakietą, tai mamunėlė nurašė savo suneliui į Ameriką, kad nesiųstų nieko, nes čia sunku gauti ar suvisu papuola.

Sunus pasigailėjęs parsiantė mamunėlei tuos žodžius: "Vistiek parsisių brangias dovanas; kaip pareis, jeigu gausi, rasi pake butelį — prašau nejudinti, įkasti į žemę ir tebuni, kol aš parvažiuosiu iš Amerikos. Jeigu tu negausi, tai žinosime, kas išėmė."

Teisybė — pasirodė, kas draskė gromatas ir pakietas: ponas načalnikas su savo miela draugais: vienas načalniko draugas vargoninkas, 2) kunigas, 3) urėdas Uptos (?) dvaro, 4) Judeika to miesto. To Amerikoniško gėrimo paragavę tris tuojaus numirė: načalnikas, Uptos urėdas ir Judeika — kitam ir šonus praėdė kiaurai.

Kungas ir vargoninkas dar tebesiraito, bet ir iš tų niekas nebus. Tai daugiau pakietų nebedraskys. Katras paliko naš-

simainai, pavirsti į kas-žin koki laukinį barbarą, į niekšą ir nebeprisizįsti viens su kitu. Kiek sykių aš jį pavadinau kalės vaiku, niekšu, kvailiu; jis taip jau mane. O šandie kone pasiekiau jo širdį ir pamaciau, kas jo viduje slepiasi. Ligišiol skaičiau jį už tinginį, valkatą ir tam panašiu sutvėrimu; bet jis buvo ir gal dar bus žmogus, tukstantį kartų žmogus! Jis yra airis, kuris moka savo šalį mylėti, ir kuris dar geriau moka vargšus suprasti ir jų gailėtis ir juos gelbėti. Jis buvo socialistų vadas, jis yra baigęs Yale universitetą; bet dabar dirba ant laivo, nuplyšęs, purvinas, kaip ir aš. Jis yra plačiai apskaitęs, ypač giliai studijavęs socialį gyvenimą ir socialistų literatūrą. "Jei Leninas su Trockiui ir sužiniai ką veiktų ir iš to nebutų naudos darbininkų sluoksniams, — sakė jis, — tai vistiek, aš gerbiu juos už tai, kad darbininkų buities pagerinimo, nors tai tubų ir žodžiuose, pas juos yra motto... Ta šturmuojant, pabudus lokis, žmogau, padarys, padarys... Tu stebiesies už kelių metų. Yra daigtų, kurie įeina į žmogaus galvą ir amžiais nepajiegią jų užslopinti ir jie tolydžio šturmuoja, kol neišgyvendina mūsų gyveniman. Tu pamatysi!" Vargšas, ką jis kalba čia, užsiglaukęs medžioklės laiku.

Rugs. 19 d. Kaip gražus sekmdienis! Šilti, malonus saulės spinduliai įtemptai jaudina mane išeiti į laukus ir vaikščioti, arba kur nors išsitiesti po saulės spinduliais ir gulėti, gulėti ir užsimerkus mislyti apie gyvenimo misteriją, planuoti ateitį ir kalbėti su šeima, kuri ankščiau ar vėliau pas mane bus. Kaip gera dabar būtų vaikščioti po laukus.

Mes išstumėm iš laivo tris automobilius ir penkias skrynišas radiolijų išnešėm. Kodėl šandie aš taip nepaprastai jaučiaus tą darbą atlikdamas? Geidžiau aš sėsties į automobilį ir dumti jame. Kaip gi gera būtų automobilium važinėti. Nešdamas radiolijas aš troškau jas kvėpuoti ir ma-

les, tos verkia, o mes, džiaugiamės, kad ne draskysis pakietų, ir pinigų ir gromatų ne draskysis.

Teisybė, sunku buvo gauti (laiškai). Po jo smerčio šmota gromatų rado jo lovoj.

VALDININKO LAISKAS.

Laiškas Benedikto Ivaškevičiaus, rašytas iš Tryškių gruodžio 2 d. jo broliui, Antanui Ivaškevičiui, žinomam So. Bostono veikėjui:

Brangus broli Antanai!

Pranešu Tamstai kaslink tamstų aukų, katras parvežė K. Norkus. Aš esu Socialės Ap-saugos Komisijos išdininku. Ta komisija rupinasi įsteigimu prieglaudos, išdalinimų persiųstų aukų ir t. t. Tai ir Tamstų pinigai išdailinti mano rankomis. Išdalinom seniai, o kad nedavėm atsakymo, tam kalta mūsų komisija. Našlės, našlaičiai, seneliai ir ligoniai, katrie gavo pašalpą, prie kožno sutikimo atiduoda tamstoms ko garbingiausias padėkas ir meldžias už tamstų visų sveikatą. Mes turėjom aukų prisiųstų iš Amerikos apskričio valdybos ant 30 vaikų po vieną daiktą, tamstų pinigų 3600 auksinų išskirstėm, daugumai davėm po 30 auksinų ant kožnos ypatos; lozoriams, ant lovos gulintiems ligoniams, našlaičiams, neturintiems nė tėvo ir motinos — tiems davėm iki 50 auksinų. Išviso gavo apie 130 ypatų.

Kad išdalinom aukas, aš pasakiau prakalbą, pavadino fotografą Aleksandrą Butkų, katras nuėmė visą biednuomenės grupą. Toksai paveikslas būtų nevienamerikiečiui sugraudinęs širdį. Norėjom pasiųsti tamstoms paveikslus su padėkavone ir kartu į "Sandarą" redakciją, bet atsitiko nelaimė: fotografas suvisu sugadino paveikslą. Iš naujo sušaukti iš viso valščiaus gavusius aukas būtų labai sunku.

Šią vasarą biednuomenės padėjimas buvo pagerėjęs, uždarbių buvo pusėtinai, viskas buvo atpigęs, rugiai buvo nukritę ligi 12-11 ir 10 rublių. Lyginai ir kiti produktai taip pat buvo atpigę. O dabar suvisu suprastėjo biednujų padėjimas: į žiemą jokių uždarbių nebėra, o maistas labai subrango: rugiai pakilo pu-das nuo 28 iki 31 rublių, taip ir kiti produktai. Tiktai raguočių mėsa nebrangi, per trukumą pašaro, nuo 55 kapeikų iki 1 rublio svaras.

Tamstos brolis, Benediktas.

LENKŲ NUOŽMYBĖS.

Laiškas Marijonos Batuckytės jos švogeriui St. Zostautui, 211 E. Main St., Amsterdam, N. Y.

1920 metuose, lapkričio 30 diena.

Aš Marijona Batuckytė siunčiu geros sveikatos švogeriui ir sesutei Stanistavui Zostautui. Rodos neseniai, kaip parašiau laiškučių švogeriui, bet turėjau vėl pranešti, kas pas mus dedasi — labai negeros naujienos pasidarė Lietuvoje. Lenkai per lietuvių prontą atėjo nuo rytų pusės per Viduoklį, Kuršius, Daniunus, Pučianus, Juodžes, Untšėnius į Onainius nakvoti, bet ir tie šalti lietuvių sutiko, kad negalėjo nakvoti. Paskui pro Kalnariškių dvarą ėjo ant Kidainės, bet Dievas mūsų kareiviams padėjo atmušti, lenkai neatsilaikė, tai grįžo atgal, — tenkai ties Truskava norėjo eit ant Ramygalės, jojo 20 lenkų raitų, o mūsų lietuvių 5 partizanai palenkais, tai lenkai vieną mūsų partizaną užmušė, o kitą paėmė, tai nusivare į Lekėnes visai mučio, badė, nuo pirštų nagų su peiliu skuras lupo ir paskui nušovė. Lietuvos apgynėjas-partizanas Dievui dušią atidavė nuo lenko - neprietelio rankų. (Taša ant 7 pusl.).

tyti savam name tas buinias, romantiškas gėlės, radiolijas; kuomet tuom pačiu sykiu aš neturėjau jokių savo namų ir jas kvėpavau.

Tarytum lunatikas, aš nuskyčiau vieną gleznų radiolijos žiedą ir prispausdžiau jį prie savo lupų ir paskui įsidėjau jį į kišenę, nors gerai žinojau, jog ten tuojau jį sutrinsiu ir niekas iš jo nebeliks. Kamgi aš jį nuskyčiau, idėjau į savo kišenę?

Kas dieną mes sustumiame ant laivo po keturis ar penkis didelius gelumbe bei brangia skura išmuštus automobilius ir sunėšame po kelias skrynas buinių radiolijų, bet vargu - begu nors vienas iš mūsų pamislina, kam tie daiktai priklauso ir kas jais džiaugsis...

Myliu aš žmones — žmones, kurie ant mūsų užlipo, kuriems gyvenimas tokis gražus... Jie kuklūs kai-kada buvo.

Rugs. 17 d. Šandie išgirdau bažnyčių varpus. Ir štai tuom aš dvi slapti atidengiau. Kam reikia bažnyčioms varpų? Šia kam: Lopšyje dar budami, mes tampame užnuodinti, o mums augant ir užaugus stiprina tuos mūsų širdyse įpiltus nuodus tie bažnyčių varpai, ta gedulinga jų melodija sukelia mummyse emociją, o ta emocija pavergia mūsų protą ir todėl diena iš dienos mes lankome tuos namus... Ir tiek težinome, ir tiek tenorime. Kada gi mes pastosime saulės vaikais, kuriuos Maksimas Gorky pranokauja?

Antroji slaptis, tai pamaciau, kad aš nupuoliau, baisiai nupuoliau. Mano širdis apaugo laivo purvais ir pasilikė be meilės ir troškimų. Gygulus, tikras gyvulus, kaip ir visi kiti, kurie čionai yra, aš pasilikau. Kad žmogus kili, tai kili, o kad puoli, tai nupuoli į nepratomas bedugnes, iš kurių jau nėra vilties išlipti. Bet vis gi aš dar nenupuoliau taip labai... (Čia yra žodžių, kurių negalima įskaityti). Jau aš neparašysiu: "Iš ko vargai kyla". Niekados!... O bet gi pasaulis tokis gražus.

— GALAS. —

daviniu yra: "Veikti kontakte ir sutartinai su Lietuv. Respublikos Atstovybe Amerikoje". Ši organizacija, kaip pusiau Valstybinė, nepripažįsta nei partijų nei sektų, o tik lygiai visus lietuvius piliečius ragina stoti pagalbon Lietuvos Valstybei ir reikalauja nuo kiekvieno iš jų užsimokėti nuolatinį Valstybinį mokestį, kaip mokestį į Valstybinį Fondą, iš ko pasidarys nuolatinė materialė parama Lietuvos Valstybei. Taipgi Lietuvos Valstybė reikalauja iš Amerikos lietuvių ir politiškos paramos, ypatingai Suvienytose Valstijose, kurios dar iki šiai dienai nėra Lietuvos Neprigulmybės pripažinusios. Šiam reikalui tik bendra Amerikos lietuvių akcija gali pagelbėti, todėl Lietuvių Piliečių Sąjunga, tik kaip Lietuvių Piliečių organizacija, susidedanti vien tik iš Amerikos lietuvių ir gali šiame klausime tinkamiausiai pagelbėti.

Tik šitaip Amerikos lietuviams dirbant bus galima visokius Lietuvos priešus apgalvoti ir Lietuvos Valstybę sustiprinti. Todėl ir yra prakilnus darbas tas, kuris visų Tautos narių bendrai dirbamas ir kurio vaisiai eina savo naudai, tai yra Lietuvos Valstybei.

Lietuvos Piliečių Sąjungos Vyriausia Valdyba,

J. W. Liutkauskas,
Pirmininkas.

PRANESIMAS.

Dėlei mūsų prekybos ir pramonės reikalų organizavimo.
(Pabaiga).

Pagaliaus, Lietuvos bendrovių šėrai išleidžiami paprastai auksinių valiutoje, o čion jie parduodami už dolerius. Taigi svarbu nustatyti pastovi kaina, už kiek tokie šėrai galima parduoti.

Tokie tat permatomi darbai jeigu tik yra norima kiek nors organizuoti mūsų prekybos ir pramonės reikalai sąsąjyje su Amerikoje gyvenančiais lietuviams.

Ikišiol daug kam nepatinka toksai Lietuvos Atstovybės Amerikoje drauge su Amer. Liet. Pr. ir Pram. Taryba įsikūsimas į atskirų bendrovių viekimą. Kai kurios bendrovės tvirtai pasitiki, jog joms pačioms, aciū jų geroms pažintims su Lietuvos valdininkais ir net ministeriais, pasiseks ir toliau visi darbai pasėkmingai atlikti. Jos prirengia by kokios valstybinės kontrolės, be kurios joms rodos bus daugiau liuosybės. Kam, girdi, dar reikia save kokioms ten įstaigomis varžyti? Ją ir tokių, kurios pasitiki, jog valdymo vėdžias įgaus jų plauko žmonės ir tuomet tai bent pasipelnysia.

Taciau reikia spėti, kad nevisados galės viešpatuoti toksai neorganizuotas santikis arba staciai betvarkė tarp Amerikos Lietuvių prekybos ir pramonės įstaigų ir pačios Lietuvos. Patasi gyvenimas spirtinai reikalauja daugiau tvarkos, didesnio susitvarkymo valstybinio žvilgsniu ir šioj srityje.

Todėl šiuomi yra kviečiamos visos prekybos ir pramonės įstaigos, kurios prie Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos jau yra prisidėjusios arba kurios dar tik mano prisidėti, butinai atvykti į kviečiamąjį Sausio 9 dieną, 11 v. išryto visuotinąjį šiuos Tarybos metinį susirinkimą, idant aktینگai dalyvavus ir įvairių, kad ir čion paliestų klausimų sprendime ir parinkime busimiems metams Tarybos Direktoriato.

Susirinkimas įvyks New Yorke, Waldorf Astoria viešbutyje ir visų gendrovių, kurioms bus išleistas šis pakvietimas, prašoma atsiųsti savo atstovai.

Susirinkimui nustatoma tokia dienotvarkė:

- 1) Priėmimas naujų narių.
- 2) Pranešimas apie nuveiktus Tarybos Direktoriato darbus nuo laiko Amerikos Liet. Prekybos ir Pramonės Tarybos įsteigimo.
- 3) Tarybos santikiai su Lietuvos Valdžia.
 - a) liudymų išdavinėjimas,
 - b) atskirų Lietuvos bendrovių šėrų pardavinėjimo priežiūra,
- 4) Tarybos samota kitiems metams.
- 5) Direktoriato narių rinkimas.
- 6) Kiti klausimai narių pakelti.

Amerikos Lietuvių Prekybos ir Pramonės Tarybos Direktoriatas.

P. S. Ten pat Sausio 10 dieną yra šaukiama Lietuvių Bankierių Bendrijos susirinkimas.

Grįžtantiems Lietuvon.

DELEI SUTEIKIMO DARBO GRĮŽTANTIEMS LIETUVON.

Duagelis Amerikos lietuvių buvo atsikreipę prie manęs prašydami suteikti jiems žinių, ar tikrai jie gaus atitinkamo darbo ir užsiėmimo, sugrįžę iš Amerikos Lietuvon. Kai kurie yra net prašę nurodyti, kokią vietą gali užimti ir kokią algą gauti. Šiuo klausimu man teko keletas kartų rašyti ir laiškų iš birž. 7 dienos prašyti, idant įvairios valdžios įstaigos suteiktų žinių, kokių jiems darbininkų reikia ir kokia gali būti tokiems darbininkams alga, o be to ir pasiūlyta keletas specialistų, inžinierių, daktarų ir t. t.

Ant šio paklausimo gautas yra iš Užsienio Reikalų Ministerijos atsakymas iš lapkričio 25 dienos, 1920 m., N-4927, kuriame pranešama, jog "Lietuvos Valdžia yra nusistaciūsi nedaryti kokių nors formalių pakvietimų atskiriems asmenims." "Nors čia darbo", sakoma pranešime, "yra begalė ir kiekviens norintis darbą dirbti ir tinkantis dirbti jį čionykštėmis sąlygomis, visados darbą gali gauti, tečiaus tiesioginių pakvietimų Valdžia daryti negali, kad toks pakvietimas gali būti paskaitytas — o reikalui esant, ir naudojamos, kaip užkontraktavimas Valdžios vardu. Įvykus kokiems nors nesupratimams arba nepatikus atvykusiam Lietuvon asmeniui, Valdžia gali būti verčiama atsakyti už pakvietimą, kaip už kontraktą. Gali atsirasti ir kitų nesupratimų, rugojimų.

Todėl bendro pareiškimo, kad Lietuvoje truksta atitinkamų darbuotojų, ir kad sugrįžimas didžiausio skaitliaus sveikų valstybinių gaivalų yra pageidaujamas, privalėtų užtekti."

Be to drauge paduodamos žinios iš sekančių valdžios įstaigų, kurioms reiklingi specialistai. Taip Susisiekimo Ministerijos vice-ministeris S. Grinkevičius rašo, kad iš esamųjų Amerikoje lietuvių specialistų Susisiekimo Ministerijai būtų pageidaujami tokie žmonės:

- 1) Inžinieriai diplomuoti, išėję aukštąjį mokslą darbams: statymo namų, tiltų, plentų ir vandens kelių srityse, taipgi blaikiavimo ir elektros signalizacijos. Jiems gali but skiriama alga nuo 1200 auks. iki 1800 auks. mėn.
- 2) Technikai su užbaigtu viduriniu mokslu, tokiems pat darbams. Alga iki 1100 auks.
- 3) Braižyklos užveidžėtojai ir braižytojai, tokiems pat darbams. Jiems alga nuo 900 iki 1100 auks.
- 4) Mekanikai ir prievaizdos gerai kvalifikuoti telegrafo - telefonų tinklų tiesime ir užlaikyme. Jiems gali buti mokama nuo 800 iki 1300 auks. mėn.

Taip pat reikalinga pašto - telegrafo valdininkai gerai žiną

pašto operacijas ir darbą ant aparatų "Morze" ir "Houghes'o" (Juzo). Jiems gali buti skiriama algos nuo 700 iki 1300 auks. mėn.

Savivaldybių, Darbo ir Socialės Apsaugos Departamentui yra reikalinga 26 apskrities technikai ir 6 inžinieriai, iš kurių pusę vietų galėtų užimti grįžtantieji iš Amerikos lietuviai, mėnesinis atlyginimas 1400-1600 auksinių Taipogi reikalingas ir medicinos personalas.

Žemės - Ukio Departamentui yra reikalingi agronomai, pabaigę vidurines ir aukštesn. mokyklas. Alga mėnesiui nuo 900 iki 1200 auksinių.

Tokios tat žinios dėlei uždarbio kvalifikuoties darbininkams. Jeigu atsirastų norinčių apimti panašias vietas, Lietuvos Atstovybė suteiks reikalaujamų informacijų.

J. VILEIŠIS,

Lietuvos Atstovas Amerikoje. Sausio 8, 1921.

PAGELBA MOKSLEIVIAM

Siauliuose yra "Žiburėlio" moksleiviams šelpti draugijos skyrius. Jis turi siauliuose įsteigęs bendrabutį, kuriame keiliolika gimnaz. kooper. savivaldybės ir mokytojų kursų moksleivių, gauną butą, maistą, šviesą, kurą; biednesnieji be to aprūpinami drabužiais, mokslo priemonėmis ir t. t. Nuo teisėjo Pelikso Bugailiškio, kursai yra šio "Žiburėlio" vice - pirmininku, yra gautas laiškas, kuriame jis prašo Amerikos lietuvių sušelpiti ir palaikyti mūsų biednuomenės moksleivijos veržimąsi prie mokslo.

Mokslo troškimas, rašo p. Bugailiškis, yra staciai neapsakomas. Per 1, 2 sąvaiti į paskelbtuosius siauliuose kooperacijos ir savivaldybės kursų paduota arti 400 prašymų, į bendro lavinimosi kursų arti 300, į mokytojų kursų arti 100. Daugelio sąlygos tačiau labai sunkios, tiesiog nenormalės. Pavyzdžiui, keli žodžiai iš vieno šiaulių mokytojų kursų klausytojaus prašymo "Žiburėlio" Valdybai, kuri ištyrė jo padėtį: "...gyvenu rūsy (sklepe), kuriame rudenį pro skyles varva, žiemą - gi sienos aptrauktos šerkšnu, nuo ko dažnai kosu ir galva sukasi. Už tą butą" (keršią) nemoku, bet reikia atadirbti šeimnininkui, taip kad mokslui laiko belieka naktį, o šviesos nėra. Malkas turiu kastį iš žemės - degėsių liekanas, kurių ir šeimnininkam lieka, užtat gaunu kartais sriubos ir kavos. Duonos perkuos iš stipendijos (150 auks. — 1½ dol. į mėnesį) taip pat knygas ir mokslo priemones. Tėvas žemės neturi, ir pats yra paliegesulaužyta nugara..."

Tokiose ir panašiose sąlygose siekia mokslo Lietuvoje jaunuomenė, jos ateitis, ypačiai karo nunioktose vietose, kaip šiauliai. Kad ir mažiausia, keliais doleriais auksa jau gali būti didelis paspyrimas vienam kitam moksleiviui. Todėlei, broliai Amerikiečiai, padėkite moksleivijai. Aukos prašome siųsti staciai "Žiburėlio" Draugijos vardu: Šiauliai, Dvaro gatvė N. 24, "Žiburėlio" vice - pirmininkui P. Bugailiškiui.

Bešališkumo dėlei turime pabrėžti, jog Lietuvoje yra ir kita draugija moksleiviams šelpti, butent "Motinėle", kuri užsiima katalikiškos naujuomenės sušelpimui. Nors ji nėra tuo tarpu prie Amerikos Lietuvių atskirėpusi, bet be abejonės lygiu budu reikalauja lėšų kaip ir "Žiburėlis". Kas nori sudėti pašalpa "Motinėlei", tesiumčia auksa jai per Katalikų Centrą Kaune arba kitas Katalikų organizacijas.

Lietuvos Informacijų Biuras.

PIRKITE LIETUVOS LAISVĖS BONUS!

Žydų Reikalų Ministerija.

Vilniaus Žydų Atstovai Del Vilniaus Klausimo.

Varšavos laikraščiuose "Moment", "Neier Haint", "Jud" ir "Hacfire" paskelbta visa interviu eilė, kurioms telegramų agentūros "1st Express" atstovas Vilniuje turėjo su įžymiausiais vietos gyventojų žydų atstovais. Anketos tikslu buvo išaiškinti Vilniaus žydų nusistatymą Vilniaus klausimu.

D-ro J. Vigodskio nuomonė:

"Jokubas Vigodskis, Vilniaus Žydų Bendruomenės Pirmininkas, pasisakė kalbās vien tik savo vardu, bet kartu pabrėžė, jog jo nuomonė atitinka gyventojų - žydų daugumos nuomoni. P. Vigodskis pareiškė, jog vietos gyventojam - žydams būtų labiausia pageidaujama, kad klausimas būtų išrištās tokiu budu, kad būtų sudaryta nepriklausoma Lietuva sienoje, kurios truputi viršija jos etnografinį plotą. Lietuvos sienos, kurios yra pažymėtos Lietuvos-Rusų taikos sutarty, visiškai pakanka. Šiose srityse turėtų suteikti autonomijos tautų mažumam. Vidurinesios Lietuvos sujungimas vienon valstybėn su Lietuva yra pageidaujamas ir todėl, kad tuo budu bus vengta daug ginčų tarp Lenkų ir Rusų, kurie, žinoma, stengsis atsiimti viduriniąją Lietuvą iš lenkų, tuo tarpu kai jie lengvai sutiks, kad viduriniąją Lietuvą prigulėtų Lietuvos valstybei. Pagaliau D-ras Vigodskis pareiškė savo asmenišką nuomonę, jog Vidurinesios Lietuvos gyventojų - žydų dauguma pasisakys už josios prijungimą prie Lietuvos Valstybės."

D-ro Šabado nuomonė:

"Žydų Demokratinės partijos vadas D-ras Šabadas pareiškė: "Kaunas ir Vilnius turi sudaryti vieną didžią, nepriklausomą Lietuvą, bet kuri prigulėtų nevien tik lietuvių tautai, o lygiu budu visiem piliečiam. Naujos valstybės organizavimas turi buti daromas taisy, lygybės ir autonomijos pagrindais... Mes žydai nėsame linkę prie Lenkų, nes mes busim ten mažuma prieš didžią lenkų daugumą ir mes nebe galime ten turėti tokios teisių lygybės, kaip Lietuvoje... Ši šalis esanti mūsų tėvynė, mes norime jai tarnauti ir pas ją likti... Lenkam Vilniaus prijungimas yra netaip svarbus, bet Lietuvos tai yra primosios svarbos klausimas."

D-ro J. Regensburgo nuomonė:

Lietuvos Sionistų Organizacijos Pirmininkas D-ras J. Regensburgas pareiškė tarp kitko: "Žydų visuomenė skiriasi į daugelį partijų, kurios kartais su iniršimu kovoja viena prieš kitą, bet, vis tik aš tikiu, jog dabartinėmis sąlygomis žydų dauguma yra už Vilniaus prijungimą prie Lietuvos, nes, žydų nuomone, lietuvių reikalavimai yra teisingi. Jie neišeina iš medžiaginių, bet tasai nusistatymas įsigalėjo žydų tarpe moraliais pagrindais. Lenkų ir gudų gyvenamosios vietos turi gauti plačią tautinę - kultūrinę autonomiją."

DOVANA
Didelė, \$1 vertės, artistiška paveikslėly knyga duodame dovanai kiekvienam, kuris užsiregistravęs numerus MEILE ir SEIMYNA, pulkiausia Meilės, Seimynos, Dailės, Mokslo ir Juokų Žurnalą ir prisijus \$1.25 Pinigus siųskite money orderiu arba popierini dolerį ir 25c stampu.
MEILE ir SEIMYNA
2023 St. Paul Ave. Chicago, Ill.

Bell Phone Dickinson 3995 M.
Dr. Ignotas Stankus
1210 S. Broad St., Philadelphia, Pa.
Lietuvio Daktaras ir Chirurgas.
Ofiso Valandas:
Nuo 9 rito iki 5 po pietu
Vakarais, Ketverge nuo 6 iki 9 P.M.
Nedėliomis iki 4 po pietu.

Didžiausias Knygynas
— TIK —
DARBO ŽMONTŲ KNYGYNE
Galima gauti visos Knygos. Reikalaukite mūsų Knygu Katalogą. Siųskite mūsų Knygyno Knygas Lietuvon savo draugams ir giminėms. Kurie pirksite mūsų Knygynė Knygas siuntimui Lietuvon nuleisime pigiaus, duosime patarimą kaip siųsti, kad siuntinys pasiektų Lietuvą, be to mes parduodame laikraščius ir knygas tik ką atėjusius iš Lietuvos: "Socialdemokratą", "Lietuvos Ukininką", "Sietyną", "Aušrinę", "Mokyklą ir Gyvenimas", taipgi Knyga Kelias į Socializmą, kaina 50c.
Kreipkitės adresu:
J. B. AGLINSKAS,
3238 S. Halsted St., Chicago, Ill.

American Line
Tiesioginė linija iš New York į Hamburgą.
Patogiausia kelionė į Lietuvą ir Rusiją. Didelis moderniškas dvejais sriubais laivas "MANCHURIA" išplauks VASARIO 26 D., 1921 M.
Trečia klesla iš New York iki Liepojaus \$132.00
Trečia klesla iš New York iki Eitkunų \$130.00
Trečios kleslos pasażeriai mandagiai yra maitinami, dideliuose valgomuose kambariuose. Atskirus kambarėliai del moterų ir vaikų.
Kreipkitės į Kompanijos ofisą: 84 State St., New York, arba prie vietos agento.

ATYDAI VISUOMENES
Siunčiam pinigus į Lietuvą pagal dienos kursą, ir kam reikalinga — telegramu. Nusitumtas greitas ir gvarantuotas. **LAIVAKORČIŲ Agentūra** į Liepoją, Hamburgą, Bremą, Rotterdamą ir Antverpą, ir Lietuvą ir iš Lietuvos atitraukiam šeimynas.
Padarymas pasų kelionei ir kiti dokumentai, pavedime dalių, pirkime ir pardavime. Pinigus siųskite per pašto Money Order. Atsakymui pridėkte 2c. krasos ženklei.
JUOZO AMBRAZIEJAUS AGENTURA,
168 Grand St., Brooklyn, N. Y.
TEL. GREENPOINT 4548. A. L. T. S. NARYS.

CUNARD LINE
Didžiausias Laivas Plaukintis į Hamburgą
Laivas SAXONIA 14,300 tonų Sausio 22, '21
Kabinetas kainuoja \$180.00 ir karės taksų \$5.00
3-čia klesla " " " " \$125.00 " " " "
Tiesiog į Hamburgą.
3-čia klesla iki Eitkunų per Hamburgą \$130.40, pridėdant 5 dol. karės taksų
Yra Cunard agentas Jusų mieste eikite prie jo.

RUFFLES
Kas tai yra RUFFLES? Ar tai gyduolė? Ne!! Ar kvėpiantis vanduo? Ne!! RUFFLES yra tai paprasčiausias plaukų ir odos sušiprintojis, kuris prigelbi gamtai suteikt žmogui priklaustantį grožį. O kas gal but gražesnio už ilgus, blizgančius, švelnius plaukus? Kas gal but smagesnio už cystą meniezinę galvos odą?
panaikina pleiskaną! Su jomis nereikia kelių mėnesių galvos trynimo: dviejų ar trijų dienų bėgyje RUFFLES pradės mazinti pleiskaną, o savaitės laike jų jau nei žymės neliks! Paskui tik retkarčiais suvilgant galvą bus užtektimu, kad pleiskaną neatsinaujintų.
Nusipirkite šiąnakt RUFFLES bonkute aptiekoje. Kaštuos tik 65c., bet jūs sakysite, kad jos vertos daug daugiau. Paaiškinimai pridėti prie kiekvienos bonkutės. Jei negausite jusų aptiekoje, tai atsiųskite mums 75c. pašto markėmis, ar money order šiokiu adresu:
F. AD. RICHTER & CO., 316-330 Broadway, New York

Biznieriiai, Garsinkites "Sandaroje"

Mes Galime Gauti Pilną Sumą už Jusų LIBERTY BONDSUS
Jeigu Jus turite Liberty Bondsus ir norite juos išmainyti ant pinigų, tai parašykite mums kiek turite, kokie bondsai. Mes gausime tiek, kiek jus užmokėjote. Rašykite šiuomi antrašu:
BALTIC STATES DEVELOPMENT CORPORATION
35 So. Dearborn St., CHICAGO, ILLINOIS.

Lietuviai Amerikoje

KENOSHA, WIS.

Dr. J. Šliupo Prakalbos ir Žulikovskio Tarnai.

Grudžio 26 d., š. m. pas mus buvo atsilankęs gerbiamas Dr. J. Šliupas su prakalbotomis. Smagu buvo kenošiečiams klausyti jo nuoširdūs pasakojimai, kas yra daroma Lietuvoje ir kas yra galima padaryti žmogui sugrižusiam iš Amerikos su mažu kapitalu. Aiškino, kaip ant delno išpasakojo visą Lietuvos ekonominę ir politinę padėją. Kvietė visus, kas tik gali, kad grįžtų į Lietuvą, kas su pinigais, kas su patyrimu, nes Lietuvoje yra vietos ir darbo visiems. Taipgi negaliu praleisti nepamintęs apie jo raginimą lietuvių prie didesnės vienybės. Sako, jei pas mus būtų daugiau vienybės ir susiklausymo, o mažiau tur nelemtų partijinių ginčų, tai mes galėtume daug ko nuveikti tėvynės labui. Taipgi pasakojo apie reikšmę garlaivių, kurie yra neatbutinai Lietuvai reikalingi pagerinimui kaip ekonominio, taip ir politinio Lietuvos gyvenimo. Laidų bendrovės akcijų buvo parduota už \$400.00 ir daug yra prisidėjusių pirkti.

Žulikovskio Tarnas.

Kad kenošiečiai gavo žinią, jog Dr. J. Šliupas atsilankys į Kenošą gruodžio 26 d. jei vieta bus jam parupinta, tuojau pil. P. Zakarevičė kreipėsi į parapijos kom., kad parendavotų šv. Petro par. svetainę. Bet kad svet, jau buvusi išrandavota, tai turėjo kreiptis pas svetimaučius ir pasamdė Schitzo svetainę. Bet ant mūsų nelaimės pasirodė, kad per klaidą svet. savininkas buvo išrandavotęs Schlitzo svet. dviem ant tos pačios dienos, ir mums pasiūlino svetainės apacią, kur vo tik 200, ypatų telpa. Tada mes vėl kreipėmės į par. kom. ir ten rengiamo baltaus kom. kad susitaikys su parkėlus ten prakalbas sykiu su jųjų baliu. Komitetai, pasikalbėję tarpe savės ir su klebonu, užleidžia mums svetainę. Kada atėjo laikas prakalbos prasi-bėti, atlikė klebonas visas užsi-karščiavęs ir pradėjo visus vartyti lauk, išvadindamas visus gyvuliais. Kada vienas iš kom. pasakė, jog prakalbos čia yra su jo paties ir par. komiteto pavelyjimu, tai klebonas supykęs pasistatė save toliu aukštą duodamas kom. ultimatumą, kad išsinešintų net ir iš Kenošios 48 valandas. Paskui pribėgęs prie vieno iš savo gerų čebatlaizių, klerikalo S. Rario pasakė: "jei tu neišvaikysi tų prakalbų, tai tave..." Tą pasakę išdumė į kleboniją. O tai protelis, ir dar vadinasi ovių ganytojas!

Žmonės ramia apledo svetainę ir atsiėmė žvangą — pasilikė tik sienos, kurioms turėjo muzikantai griežti, nuėjo skersai gatvės į Schlitzo svet. apacią ir ten klausė prakalbų. Tokiu būdu mūsų Žulikovskio bernui nepavyko prakalbų išardyt. Bet dr. ja, kuri rengė balių, įvažiavo "į skylę", nes visi žmonės ėjo į prakalbas, nors jos būtų buvę laikytos viduryje Michigano ežero. Negana to, dar ant rytojaus klebonas nurėpėjo į Kenoša Herald ofisą ir ten prikrievojo reporteriui, kad jis atlikęs divyriską darbą, nes išvaikęs Šliupo prakalbas, remdamas to pasi-sielgimo tikslą tuo, kad Dr. J. Šliupas esąs bolševikas ir bažnyčių griovėjas. Nors ir prisipažįsta, kad Dr. J. Šliupas nieko nekaltėjo prieš bažnyčią ir peikęs socializmą, bet visgi svetimaučių akyse nedrįso pasakyti, kad jis yra lietuvis ir buvo atvažiavęs iš Lietuvos. Sakė, Dr. J. Šliupas atvažiavęs iš Europos

ir kalbėjęs apie dalykus, kaip jis juos ten radęs.

Paskui sako, kad Šliupas parduvinėjęs kokias ten laivyno akcijas, bet ir čia bijosi prisiminti apie Lietuvą, ir viskas taip supinta, kad nežinančiam yra sunku suprasti, kas tas Šliupas yra ir su koku tikslu jis važinėja. Kas juokinga, kad nemokėjo ar išjuokdamas nenorėjo "susplinti" Šliupo pavardės. Pasakyta Sliudas, o lietuviai buk ištarian-ti Schlupp. Argi nejuokinga?

Tai matote primelavo, primelavo, o apie Lietuvą nei žodelio. Ar ne tikras Pilsudskio - Želigowskio bernas? Ir lietuviai dar užlaiko tokius savo sunkiai uždirbtus skatikais. Dabar tai pamatė ir karščiausi parapijoniai, ką jie šeria savo centais, nes kiekvienam aišku, kada jis išlindo iš avies kailio. Kur tik nepasiuski, visur urzgia, tik urzgia apie Balinskio darbų.

Pasirodžius toms zoberzgom Kenosha Evening Herald, tuojau P. Zakarevičė kreipėsi į redakciją ir buvo atitaisyta. Stebėjosi redakcija, kad kun. Balinskis būtų galėjęs taip padaryti.

Čia dar noriu keletą jo "garbingų" darbėlių pabriežti. Kada tas buvo sunku atminti, bet kad buvo, tai visi Kenošiečiai žino.

1) Vieną merginą, gabią tautos veikėją (S. Vaičiūnaitę) išvadino kale, užtai, kad įnait keletą kartų neatsilankė į par. ko-ro repetitijas. Ir taip pavadinęsis apsisuko ant vieitos kojos ir užtraukė: "Jezau, Jezau, tu nukryžiuotavas už mūsų griekus!"

2) Birutės dr. jos dramos skyrius nusitraukė paveikslus, ir jų tarpe buvo viena mergina, tarsi gabi tėvynės veikėja ir gabi dainininkė (A. Viršulaitę), kuri, sulig jo nuomonės, buvo jam nukaltus už tai, kad įnait buvo nuėjusi į Balso dr. ja, kad pagelbėti teatrą sulošti. Susirinkus dramos skyriui į šv. Petro par. svet. atėjo kun. Balinskis ir atsinešė dramos skyriaus paveikslus. Susisodinęs visus pareiškė, kad čia yra geležinės durys ir sienos, ir kas čia bus daroma ir kalbama, kad niekas nežinotų. Pradėjo įtikinti ir prikalbinėti visus, kad toji mergina yra baisi ir reikia ją pašalinti iš savo tarpo. Bet kada visi sakė, kad mergina "allright", Balinskis matydams, kad negali jos pašalinti, trenkė į žemį paveikslą ir pradėjo jį kojomis mindžioti ir liepė visiems spaudyti ant jo.

3) Prasidėjus Lietuvos šelpimo darbai nei vieno piršto mūsų kun. Balinskis nepridėjo, kad pagelbėjus darbuotis. Buvo daug sykiu jo prašyta, kad paragintų žmones prie pirkimo L. L. Paskolos Bonų, bet nei žodelio iš mūsų Balinskio apie tai, vis užmiršta ir užmiršta.

Bijunėlis.

PITTSBURGH, PA.

Pittsburgho dalies Penn-Ave. lietuviai juda, kruta ir visi dirba, kiek galėdami, nors šioj dalyje lietuvių neperdaugiausia apsigyvenę, palyginant su kitomis Pittsburgho dalimis, bet yra didžiausia savo darbuose. Čia lietuvių yra apie 500, bet šiais laikais tediirba po 3 arba 4 dienas ir savaite, o visgi savo duodotį atlieka delto, kad yra tikri lietuviai, išskyrant keletą išgamų arba Pilsudskio tarnų.

Lietuvys be bono, arba neaukojęs savo tėvynėi, tai tikras išgama. L. G. Draugija arba L. Raudonojo Kryžiaus 36 skyriaus komitetas, išgirdęs atsišaukimą nuo L. Misijos, kad aukos reikalingos šauliams, neatidėliodamas

anei valandėlės ėmėsi už darbo, sušaukė susirinkimą, išrinko kolektorius šias ypatas: J. Piaciukas, J. Paplauskas, F. Pikšris, A. Zemaitis, J. Svalderis, A. Kazlauskas, P. Šabanas, A. Pranaitis, P. Lukevičia, J. Palekiš, Ig. Kella, J. Navalinskis ir tie pasidalinę gatves leidosi per pirkčias darydami dideles pastangas, kad tik surinkus ko daugiausia aukų Šauliams ir L. R. Kryžiu. Ir žmonės neatsiakė, kad ir mažai te dirba, kad sunkūs laikai, tačiau aukos pagal savo išgalę. Tai čia yra pavyzdis kitoms Pittsburgho dalims. Jeigu kitų dalių lietuviai taip atjaustų vargus ir nelaimės savo numylėtos tėvynės, kaip Pennavniečiai, tai iki šiolei nebutų mus priešai mindžioję Lietuvos žemeliu.

Šitai pasekmės mus darbo:

Pirmiau buvo paskelbti aukotojų vardai, nuo kurių buvo surinktos aukos šauliams ir pasiųstos per Lietuvos Misiją \$1, 125.20. Dabar naujų aukotojų vardai:

Šv. Domininko Draugija 100.00; Tam Lukošius 15.00.

Po \$10.00: Dom. Stanelis, Dom. Kalėda, Just. Paplauskas, Jonas Ignatas, Jon. Janulis, Juoz. Kristapaitis.

Po \$5.00: Pranas Kaminskis, Juozas Zalagėnas, Kaz. Zupka, Juoz. Marčiukaitis, Mikol. Norbutas. (Aukojusių mažiau \$5 neturime vietos vardais garsinti. Red.).. Viso 226.00. Pirmiau pasiūsta 1,125.20. Šios visos aukos pasiųstos per L. Misiją. Viso Lietuvos šauliams 1,351.20.

Toliau seka aukotojų vardai, kurie aukojo Lietuvos Raudonajam Kryžiui:

A. P. L. A. kuopa 4-ta 100.00; Lietuvos Piliiečių Draugija 55.00; J. Parskaikas 20.00; T. Lukošius 15.00.

Po \$10.00: P. Kekšas, P. Aleksandravičia, J. Povilauskas, Pranas Pikšris, V. Dombrauskas, F. Poškus, J. Bernota, J. Navalinskis, K. Šulskis, L. Nainis, J. Trajonas, A. Krizevičius, W. Pečiukėnis, S. Tarašius, J. Griebis, P. Stonis, J. Weises, J. Saputis, J. Dubinas, U. Butkaitė, K. Dągis, D. Garbuzas, A. Janulis, S. Buzis, D. Virkutis, A. Markevičė, J. Juškevičia, Ant. Aliukas, Tadas Andriūška.

Po \$5.00: Jurg. Kella, Juozas Zalagenas, K. Vingris, Juozas Bakšis, V. Aliukas, K. Turulaičia, V. Počius, K. Diamontas, J. Gilius, K. Juška, K. Adomaitis, Juozas Beliačius, Z. Lukšė, J. Vaitekunas, F. Vaitekunas, D. Grišky, J. Socketh, F. Šabanas, F. Augustis, J. Baravikas, J. Jusinskas, A. Pranaitis. (Seka keletą puslapių vardų tų, kurie aukojo po mažiau — nuo 50c. iki \$4 — dėlei vietos stokos negalime jų sutalpinti. Red.).. Viso 853.25. Nuo pirmiau buvo 102.57. Viso surinkta L. Raudonajam Kryžiui 955.82.

Ne pro šalį paminėti, kad ir nedidelė Pennavėnės lietuvių kolonija, bet L. L. Bonų turi iš-pirkus virš \$9000.00.

Tokios mūsų Pennavėnės lietuvių pasekmės aukų rinkime, ir mes toliau nesiliausime darba-veši ir aukoję.

Linksma ir malonį gyventi tokioje kolonijoje, kur lietuviai nepamiršta savo tėvynės - Lietuvos reikalų.

L. G. D. 36-tas skyriaus komitetas taria širdingą aciu, vardan brolių kariaujančių už Lietuvos nepriklausomybę, visiems aukojusiems aciu!

Pranas Pikšris,
L. G. D. 36-to skyr. pirm.

WATERBURY, CONN.

Grudžio 25 d., t. y. Kalėdų vakare, vietinė Lietuvos Bonų stotis surengė Kalėdų eglaitę Lietuvos šaulių naudai. Programą buvo labai puikus ir įvairus. Susirinko pusėtinai skaitlingas būrelis vietos tėvynainių. Pradedant programą, pirmiau-

siai Lietuvių Benas sugrąžijo porą maršų. Toliau, p-lei M. Vaičiūnutei vedant ir visai publikai pritariant, griausmingai liko prigodota Lietuvos Himnas. Tolesniai sekė p-lės Endrikiūtės deklamacija, dvi dainelės solo p-lės M. Vaičiūlūtės ir viena solo J. Bernoto dainelė. Visos dainelės išėjo puikiausiai. Reikia paminėti, jog tos viso ceramonijos dėjos prie puikiai parengtos eglaitės, kurios vienoj pusėj stovėjo p-lė M. Motukaičiūtė apsi-rengus tautiškomis drapanomis, ir J. Bernotas apsi-rengęs Lietuvos kareivio uniformoje — jiedu abu laikė Lietuvos vėliavą. Antr-oje eglaitės pusėje stovėjo p-lė M. Ačiūtė, taipgi tautiškos drapanose ir S. Tiknius, Lietuvos kareivio drabužiuose — jiedu laikė amerikonišką vėliavą. Buvo ir pora šaulių, kas darė labai puikų įspūdį.

Tolesniai kalbėjo gerb. Vileišis, Lietuvos atstovas, kuris gan plačiai apipasakojo Lietuvos atgimimo istoriją, dabartinę kovą su lenkais ir apie tai, kaip keletas amerikiečių lietuvių klebonų pastaraisiais laikais pradėjo ataką prieš jį, darydami visokių nesamoniškų išvadžiojimų, kad sukelti lietuviuose neapykantą prieš misiją, kas labai daug pa-kenkė bonams ir aukoms šauliams ir t. t. Tolesniai kvietė waterburiečius, kad sudėtų kalėdinių dovanų Lietuvos šauliams. Aukų sudėta \$600, kas viso nuo waterburiečių jau sudaro apie \$5000.00.

Tą pačią dieną po pietų L. D. D. Varpas surengė kalėdinį pasilinksminimą, kuriame kaip varpiečiai, taip ir keletas pašalinėjų linksmai praleido kalėdų dieną.

Gi gruodžio 26 Teatrališka dr. ja "Aidas" sulošė veikalą "Išgriovimas Kauno Pilies". Lošimas nusisekė pusėtina gerai. Garbė waterburiečiams už prakilnų jų veikimą

K. J. Paulauskas.

THOMPSONVILLE, CONN.

Ginčai Dėlei Aukų Siuntimo.

Grudžio 26 d., 1920 m. buvo surengtos prakalbos L. Paskolos bonų stoties. Kalbėtojas buvo kun. Ambotas iš Hartford, Conn. Kalbėjo apie Lietuvą, girdamas jos puikų susitvarkymą. Buvęs net keturis sykius Steigiamajam Seime ant sesijų, kur, sako, atstovai duoda labai gerus įnešimus Lietuvos naudai. Kalbėtojas sako, kad pervažiavęs skersai ir išilgai Lietuvai ir radęs, kad ukininkai pasitvarkė ir gyvuliai. Kaune ir kituose miesteliuose vertelgystė (biznis) žydų rankose, tik kur-nekur atrasi lietuvišką arba lenkišką kraituvię.

Buvo bonai parduodami ir aukos šauliams renkamos, bet nežinau už kiek parduota: vieni sakė už \$441.00, kitas sakė, kad surinkta aukų apie \$461.00 dol.

Pasibaigus aukų rinkimui stoties raštininkas pasiūlė pinigų siųsti Lietuvos Misijai, kad persiųstų Lietuvos šauliams. Nesuspėjus raštininkui ištarti kas link siuntimo pinigų per Misiją, kaip štai atsišaukia Tautos Fondo garbintojas, kaip Pilypas iš kanapių: "Aš esmu priešingas siųsti pinigų per Lietuvos Misiją, girdi, siųskit per Tautos Fondą."

Kunigėliui tas žodis patiko: "Aš ir geriau sutinku siųsti per Tautos Fondą, sako: kur tik aš kalbu, tai vis yra siunčiamos aukos per Tautos Fondą." Čia sustoję pamatyskime gerai: kas yra ištikimesnis, — ar Lietuvos Misija, ar Tautos Fondas? Katrie neužsitiki Lietuvos Misijai, tai tikrai sakau, kad toki yra priešai ir Lietuvos valdžios.

Ar nebutų laikas Amerikos lietuviams susiprasti ir veikti išvieno, be partijų ir fondų patiemis siųsti visas aukas per Lie-

tuvos Misiją, o ne per partijinį fondą, kurio Česnuliai, Mastauskai ir tam panašūs užlaikomi surinktais puslėtais delnais darbininkų centais.

Kalbėtojas atsakydamas į užklaušimus išsitarė, kad Lietuvoje visi išvieno veikia be skirtumo partijų — na tai ko-gi Amerikos avinėliai jieškodami garbės nuo Tautos Fondo viršininkų siunčia per jį pinigus, ne per Lietuvos Misiją, kuri yra Lietuvos valdžios atsiūsta? Keistai atrodo, kada prasidėjo triukšmingi ginčai iš klerikalų pusės. Ypatigai prisimaukusieji gužutės (moon shine) taip šaukė, kad vos pasisekė per didelį vargą aptildyti baltaakės garbintojus.

Kaip girdėt iš pašalės, ką šauliams aukos fondiek bus pasiųstos Tautos Fondan, nors aukojusieji žmoneliai visi rankas pakėlė, kad pinigai būtų siųsti per Lietuvos Misiją šauliams. Mat stoties išdininikas, kaip nekaltas avinėlis, pašventė laiką, pavaišėjo po pirkčias, kalbindamas bobeles ir joms panašius vyrus, kad reikalautų atimti aukuotus pinigus, jeigu nesius per Tautos Fondą. Stoties komitetas turėjo tam tikslui posėdį ir sutiko, dėt šventos ramybės, nuvežti surinktas aukas kun. Ambotai, kaipo kalbėtojai, kad pasiųstų, kur kunigui tinkama.

Tai kokią rolę mus dievobaimingos avelės lošia dar ir tame be galo svarbiame momente, kada pinigai turėtų būti koveikliaisiai pasiųsti Lietuvon, bet del partijinių ginčų yra užlaikomi. Praeivis.

GRAND RAPIDS, MICH.

Prakalbos Lietuvos Laisvės Paskolos Stoties.

Grudžio 20 d. stotis surengė prakalbas. Buvo pakviestas kalbėtojas iš kitur, gerai žinomas advokatas F. J. Bagočius. Gerb. Bagočius pirmoj kalboj nupiešė labai plačiai Lietuvos praetę, paskui Lietuvos dabartinį tvarkymą su jos kaimynais, su bolševikais, vokiečiais ir su jos didžiausiais priešais — imperialistais Pilsudskiais ir Želigowskiais - lenkais.

Toliau nupiešė Lietuvos atstatymą. Kvietė visus rašytis į bendroves ir ragino visus Amerikos lietuvius, kad užsiregistruotų, tai yra, kad prisirašytų prie Lietuvos Piliiečių Sąjungos. Kalbėjo labai energingai. Visi buvo užganėdinti. Žmonių buvo pilna Svetainė, ir visi ramiai užsilaiškė.

Paskui kalbėtojas išsitarė, kad Lietuvai truksta amunicijos - ginklų, tai buvo ir aukos renkamos Lietuvos šauliams ant karabinų ir revolverių, kas kiek išgalėjo. Dabar pas mus, Grand Rapids, Mich., pusė žmonių nedirba, tai sunkios ir pasekmės, vienok, kaip tik gerb. kalbėtojas užsiminė apie Lietuvos šauliams aukų parinkimą, tai ir tapo taip padaryta. Aukojo sekančios ypatos: Kun. A. Deksnis 11.00; J. Gerulis 11.00.

Po \$10.00: A. Mandaika, V. Arzuolaitis, J. Jaseliunas, J. Šviedas, S. Pinkievičius, J. Jindavas, A. Valmontas, J. Želeduonis, K. Skarulis.

Po \$5.00: J. Murza, V. Jurėnas, M. Aleksiusas, V. Dakauskas, V. Kriščiukaitis, J. Delinikaitis, A. Barštis, J. Kasulaitis, E. Draugelis. (Vardams davusių mažiau \$5 truksta vietos. Red.). Viso \$213.50. Da smulkių aukų pasidarė \$5.50, tai viso yra \$219.00. Aukos tapo tuojau pasiūsta Lietuvos šauliams per Lietuvos Misiją.

Taigi geistina, kad tankiau tokių kalbėtojų atsilankytų pas mus į Grand Rapids, Mich. Nė vieną klausytoją neužgauna, visus pamokina ko naudingo.

Kaip aukščiaui minėjau, gerb. kalbėtojas ragino sutverti Lietuvos Piliiečių Sąjungą, tai, kiek

aš suprantu toks skyrius yra labai geras daiktas. Mokama \$8 j metus, tai \$2 eina į Lietuvos reikalus, o \$1, tai lieka Vietiniam skyriuje. Toki sumanymai naudingi, ir privalome visi išvien dirbti.

Lietuvos L. Paskolos Bonų parduota apie už \$600. Kaip-katrie pasižadėjo vėliaus pirkti. Link bonų, tai didžiausia sarmata: tiek yra pasilaikančių žmonių, bet ką darysi, kad neperka. Kaziruoti, "moonshine" gerti, tai turi už ką, kaip pareina proga važiuoti į Lietuvą, tai sako važiuoju, bet bono neperka.

M. A. S.

PATERSON, N. J.

Grudžio 30 d. buvo parengtos Lietuvių Mechanikų Sąryšio prakalbos. Kalbėjo J. Sagevičius, L. M. S. pirmininkas apie Lietuvos ir lietuvių ekonominę padėją ir L. M. Sąryšį ir kvietė publika prisidėti prie atgavinimo Lietuvos, pirkti L. M. S. šerūs. Šerų parduota už kelius šimtus doliarų.

Po prakalbų buvo rodomi paveikslai iš industrijos sryties. Rodant paveikslus musų tie ne-civilizuoti raudoniukai - komunisteliai su progresystėms per visą laiką zurėjo, kaip širšės apie medų, iš publikos buvo girdėtis balsai ant triukšmadarių; sustabdykite tas ilgaveides. Na, ar ne puiku vardą musų komunistai užsitarnavo? Žinoma, aš jų tokiu vardu neapkritstinau, bet susirinkus publika jiems davė tokį vardą.

Patersono lietuviai, mylinti Lietuvą ir kovotojai už Lietuvos nepriklausomybę labai neužkenčia tų Lenkijos žulikovskio agentų ir žiuri į juos, kaip į didžiausius Lietuvos priešus, tai-gi aš patarčiau Patersono komunistams imti pavyzdį iš kitų, kaip kiti užsilaiško susirinkime. Patersono Lietuvis.

NAUGATUCK IR UNION CITY, CONN.

Tarpe mūsų Lietuvių labai sunkus padėjimas šituos laikuose. Darbai sumažėjo, o girtuokliavimas padidėjo, o labiausia su tuo naminiu "moon shine". Labiausia Union City arba mažoje Chicago, tos musų moterėlės taip išsilavino tą šven. vandenėli traukt, kaip veršis buizą, o tie biznieriai nebagaai taipogi varo pusėtina biznį su tuo pačiu skytimėliu. Štai gruodžio 23 d. kas atsitiko su lietuvišku saliuoniku J. J. Jisai pardavinėjo tą šventą vandenėli. Apie 11 valandą vakare atėjo keturi dėdės, atrado betraukiant "moon shine", tuojau paėmė saliuoniką ir apie 15 gėrikų, tuos sykiu nuvežė į šaltąją. Ant rytojaus buvo teismas; tie žmonės, katrie sustoję traukė tą nekriksty-tą vandenėli, užsimokėjo po 25 dol., o savininkas užsimokėjo virš šimtą dolerių. Dabar pabrango "moon shine" ant stikluo 10 centų. Ot tai Lietuviai dirba Lietuvos labui! Tie lietuviai nėra davę nė vieno cento Lietuvai: tik visus savo sunkiai uždirbtus centus nuneša atiduoti saliuoninkams.

Kaip man yra žinoma, tai musų tie saliuoninkai patys nepirko L. Laisvės paskolos bonų, da daugelį žmonių atkalbino.

Bijunas

EXTRA AUKOS LIETUVOS ŠAULIAMS PERLOJAUS SKYRIAUS.

Aukojo Sekančios ypatos: Pranas Balionis 50.00; Juozas Kaminskis 20.00; Jonas Ekelevičius 20.00; Aleksas Kurpavičius 20.00; Jonas Gecevičius 15.00; Jonas Kaminskis 15.00; Justus Milinavičius 15.00.

Po \$10.00: Tamas Bušnauskas, Leopoldas Rebnis, Petras Lukšis, Julius Svirstas, Juozas Bušnauskas, Vilimas Milinavi-

čius, Nikodemus Baublis, Juozas Baublis, Jonas Baublis, Bronius Baublis, Juozas Marčinskas, Juozas Fultinaitis, Geltruse Prapatienė.

Po \$5.00: Zigmąs Ciunis, Vincas Baublis, Antanas Milinavičius, Karalius Jonitis, Alekas Navickas, Robertas Sinkevičius, Jonas Švedas, Jonas Milinavičius, Zigmąs Remeika, Petras Biekša, Ambrozus Baževičius, Banadas Tačionis, Bladas Bobelevičius, Zigmąs Gudas, Juozas Žabita, Ludas Tačionis, Juozas Keršulis, Antanas Aleksa, Bladas Micevičius, Adolpa Oškutis, Juozas Linkevičius, Francas Kvetkauskas, Francas Marčinskas. (Davusiųjų mažiau penkių dol. vardų negalime sutalpinti. Red.). Iš viso aukų surinkta — \$448.50.

Šitos aukos surinktos iš Newarko, Paterson, Harrison, Kearny, New Jersey ir Elizabeth ir pasiūstos per Lietuvos Misiiją, 257 W. 71st St., New York. Lai ir kiti miestai ima pavyzdį, nesiraudami, bet gelbėdami savo brolius lietuvius nuo purvinų lenkų. Perlojiškiai.

BALSAI IŠ LIETUVOS. (Tąsa nuo 3 pusl.).

Lapkričio 21 d. taip buvo ties Truskava. Laidojo 23 d., mergaitės vainikus pynė, palydėjo į kapus. Tos dieneis, o lenkai ten nušovė 3 žmones visai, sužeidė labai, ir 2 arkliu nušovė ir atsitraukė atgal, lėkdami žmones rabavojo, viską ėmė, Antano kristinaicio, dvariškiū atėmė putrą, pinigų 6 tukstančius. Padarnikuose buvo ten kiti drapanas išnešė visai, netikėtai užpuolė žmones supjautė ir sužadė, netik senus, bet ir du vaikučiai ėjo keliu, ir tuos nušovė. Ir spyrė stikais surėmė, kad duotų pinigų, vedė šauti, mušė, draskė.

Kiaulės nušovė vežasi, arklius ima. Oi kaip baisių tų lenkų! Ir daug sugavo jų į nelaisvę, tai atmetė, ką jie buvo prisipilėšę. Prastus kareivius kaip suėmė, tai rado po 6 patronus ir po mėšos kašniuką ir po kiaulės stimbūrę kišeniuje. Vyresni, tai visą kiaulę vežasi, o prasti, tai stimbūrę nusipiama ir dedasi į kišenių.

Tai prašau pasakyti amerikiečiams, ką lenkai daro Lietuvoj. Tai tikra tiesa. Kaip lenkai pasirodė, tuo davė į visus miestus žinią, tai atlėkė Lietuvos vaikas, daug suėmė, kiti išbėgo. Tai dabar tarpe šventupio ir Meskosijų mūsų vaikas supa iš visų pusių. Kaip išgirsiu, tai daugiau parašysiu, ką su jais padarys.

Nuo brolio turėjau laišką iš kariuomenės, tai rašo, kad jie turėjo didelį mušį ir daug paėmė į nelaisvę: 2 askadronus želigowskių, daug amunicijos, 4 armotas, 39 kulkosvaidžius ir daug vežimų. Tai Jurgiuksas rašo, kad kaip juos sumušė ir lietuviai užėjo iš užpakalio ir nebegalėjo išbėgti, tai lėkė ant lietuvių ir dabar juos gauda, nebegali į savo pusę pabėgti.

Ir dar truputį parašysiu: pas mus kunigai sako, kad sudna diena ateina, ir mes bijome, ale kaip vieni ten jie kur sueina, tai kalba, kad paliokas ateina kankinti žmones, peiliais bado, skurą lupa nuo pirštų ir vaikus per pusę drasko, atima gyvastį ir veža turką — tai ir sudna diena. Jie sako, kad tada bus sudna diena, kaip iškarsim paliokus ir visus, katrie nemori Lietuvos.

KOREPONDENCIJA IŠ LIETUVOS.

Miestelis Eigirdžiai, Telšių apskrities, Kauno rėdybos. Šis miestelis yar netoli apskrities miesto Telšių visai mažutis, kokių tankiai galima Lietuvos sutikti. Prieš didįjį karą čia buvo rusų liaudies mokykla. Vokiečiams Lietuvą okupa-

vus, mokyklos namė gyveno vokiečiai — žandarai. Bet vokiečiams iš Lietuvos išsikrausčius, mokyklos namas nepaliko stovėti veltui, vėl pradžioje 1919 metų buvo atidengta mokykla — tiktai lietuvių. Dabar vaikų mokinasi virš aštuonių dešimčių. Yra du mokytoju: vedėja mokyklos p. Vitkaitė Adolpina ir p. Šapas Bronius, pagelbininkas. Lapkričio mėn, 14 d., š. m. buvo čia mokytojų pastangomis surengtas šeimyniškas vakarėlis, kuris galima pavadinti labai pasisekusiu. Dalyvavo mokiniai ir mokytojai. Žmonių prisirinko taip daug, kad netilpo mokyklos salėje. Žmonės, ypač vaikų tėvai, su pasigėrėjimu žiūrėjo ir klausėsi savo vaikučių deklamuojamų eilių.

Mokytojai surengė šventadienio kursų suaugusiems. Klausytojų susirašė virš penkių dešimčių. Matyt, kad visos Lietuvos kampeliuose žmonės kiek galėdami siekia prie šviesos ir mokslu. Aleksandra Vitkus.

TRAKIŠKĖ, Punsko val.

Lapkričio 30 d. atėjo šeši lenkų žandarai, suėmė kaimo pirminką, ukin. Augustą Cibulską, 60 metų amžio, priežasties nežinoma. Žandarai nieko nekalbėjo ir neleido suimtoju nė žingsnio nuo savęs, paėmė jį nuo darbo ir įsakė kuo greičiausia apsiųngti, paėmė iš to pat kaimo arklius ir išvežė į Kaletnikus. O. P.

T. M. D. REIKALAI. (Seka nuo 2 pusl.).

kas, kad daugiau rašinėtu į organą, parodytu agitacijos. Centro Sekretorius tik yra dėkinas toms kuopoms, kurios parodė savo gyvumu, patarimais, o tai Detroit, Mich. kuopai, paskui Binghamton, N. Y., Worcester, Mass., Lynn, Mass., Boston, Mass. ir daug kitų. O už vis daugiausia TMD. kasininkui, pil. A. B. Strimaičiui, kuris darbo pašventė TMD. O paveikslan, mūsų knygius — p. P. Baltutis — dar lapkričio išsiųsti užsakymai ir... neišpildyti. Centro Sekretorius didesnio "agitatyvio ar administratyvio darbo" negali parodyti, ką jis parodė ar padarys. Tik patys dirbdami ir kitus gerbdami mes daugiau darbo padarysime ir naudos sulauksime. Redakcija - Centro Sekretorius N. Y. ir N. J. valstijų apskričio kuopoms linki sekmingiausių ir vaisingiausių suvažiavimų, svarbiausia darbo.

Į LAIKRAŠČIŲ, KNYGŲ LEIDĖJUS

Ir šiaip geros valdios vientaučius, Amerikoje ir kitur gyvenančius.

Gerbiamieji Tamstos! Mes, Vladivostoko apšvietos draugijos "Arklas" valdybos nariai kreipiames į Jus, vardan kelių šimtų šeimynų lietuvių, kurių didumą nuožmūs pasaulinis karas išvijio iš gimtinės šalies ir privertė pasiekti net šią tolymą Rytų Sibiro kraštą.

Padėjimas mūsų — tikrai apgalėtinas, nes nekalbant apie nepaprastai sunkias čia dabar gyvenimo išlygas, mes net neturime vilties sugrįžti — ten, iš kur esame kilę.

Todel, kuo maloniausia visų Jus prašome — ar negalėsite laikraščiu, taipogi knygu ir knygelii siuntinėti, sulig galės mums. Busime didžiausiai dėkingi. Atsilyginti bent kol kas negalime. Lauksime nekantriai. Siųskite adresu: Vladivostok, Vostočnyj Institut, Litovskomu obščestvy "Arklas". Draugijos "Arklo" Valdyba.

S.V. GYVENTOJŲ SKAITLIUS

Grudžio 17 Cenzo Biurās paskelbė galutiną Suv. Valstijų gyventojų suskaitymą, taipgi kiek kurioje valstijoje yra. Viso Suv. Valstijose rasta 105,768,771 gyventojas.

AR JAU UZSAKĖTE "SANDARĄ" I LIETUVĄ? Ar jau užrašiai savo giminėms i Lietuvą "Sandarą"? Jeigu dar ne tai užrašyk šiandien, Lietuvos žmonės geriausiai patinka mūsų laikraštis ir jie varžosi nuo viens kito, kad tik gavs pasiskaityti "Sandarą."

KUR GAUTI "SANDARĄ"

Pavienius num. galima gauti kozną savaitę už 5 centus, sekančiose

- BRIDGEPORT, CONN. H. Slavinskas, 24 Railroad Ave. CAMBRIDGE, MASS. P. Bartkevičius, 877 Cambridge St. LAWRENCE, MASS. Z. Jankauskas, 70 Lawrence St. A. Ramanauskas, 101 Oak St. CLEVELAND, OHIO. "Dirva", 7907 Superior Ave. P. A. Szukys, 2345 St. Clair Ave. HAVERHILL, MASS. S. Zavaldskas, 108 River St. CHICAGO, ILL. J. B. Aglinskas, 3238 S. Halsted St. LOWELL, MASS. N. Radavičius, 36 Gorham St. MONTELELO, MASS. A. M. Lanška, 672 N. Main St. NEW HAVEN, CONN. K. Makarevičius, 255 Wallace St. NEWARK, N. J. P. Lukša, 314 Walnut St. NORWOOD, MASS. J. Pašakarnis, 1100 Wash. St. WATERBURY, CONN. K. Ch. Kazemėkas, 797 Bank St. WORCESTER, MASS. M. Paltanavičia, 15 Millbury St.

KNYGŲ KATALOGAS.

"Sandaros knygyne dabar gaunamos šios knygos:

"Lietuvos Kariuomenė"

Parašė Karininkas Ladislovas Natkevičius, artilerijos vyresnysis Leitenantas. Telpa pilnas aprašymas tverimosi Lietuvos kariuomenės, Lietuvos kariuomenės forma, virš 60 gražių, įvairių fotografijų, porą žemlapių ir keletas kariškių dainų su gaidomis.

Šita pirma tos rušies knyga lietuvių kalboje, turi rasti kožno jaunuolio skaitoma ir gerbiama. Kaina popieros viršais — \$2.00. Ta pati gražiais audimo viršais \$3.00.

Kariškių Kalendorius 1920 m. Išleistas Kaune; Krašto Apsaugos Ministerijos Literatūros dalies leidinys. Kaina 45 centai. Antano Smetonos gražus paveikslas, (11 1/2 X 16) dabar yra gaunamas "Sandaros" ofise. Kaina 10 centų, į kitus miestus pašta pasiunčiant kaina 16 centų.

GERB. M. PETRAUSKO.

Visi vėhausi muzikališki veikalai, dabar yra gaunami "Sandaros" knygyne.

- 1. Lietuviškos Dainos, III. sąsiuvinis. Mūriemš balsams (kvartetams arba chorams). Antra laida. Telpa 6 įvairios dainos. Kaina 25c. 2. Girių Karalius. Vieno veiksmo fantastiška opera. Lietuvių ir Anglų kalbose. 78 pusl. \$3.00. 3. Eglė — "Žalčių Karalienė". Žalčio ir Gulbės — dievaičio duetas. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina \$1.00. 4. Birutė — "Dievaičiai dievuliai", Birutės aria, sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina \$1.00. 5. Aras. Kvartetas: Sopranui, Altui, Tenorui ir Bassui. 35c. 6. Kanklės. Dvylika leidinių, trečių — 1919 metų. Kaina \$1.50. 7. Kregždėlė. Žodžiai V. Kapso. Duetas Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina \$1.00. 8. Vestuvės. — "Papasukie Vėjai". Jaunosios Aria, Sopranui arba Mezo - Sopranui. Lietuvių ir Anglų kalbose. Kaina \$1.00. 9. Mažas Muzikos Žodynėlis. Tankiausiai vartojamų žodžių paaiškinimai Anglų ir Lietuvių kalbose. 32 pusl. Kaina \$1.00. 10. Aušrinės Kelias. Čia telpa gražių eilių ir šiaip pasiskaitymų. Verta peskaiyti kožnam mylinčiam klasiškus raštus. Pust. 79 \$1.00. 11. Andersono Pasakos. Čia telpa 11 gražių pasakaičių su paveikslėliais papuoštu. Lietuvių kalbon išguldė P. Nėrys. Pust. 82 \$1.00.

- 15. A. B. C. Pradžiamokslis rašymo ir skaitymo knygelė I. Sutaisė Mokytojas Juozas Damijonaitis. Kietais audimo viršeliais \$3.00. 16. Aukso Veršis. Vieno veiksmo komedija. Vertė Scenos mlytojas. Pust. 35 \$1.50. 17. A. L. T. Sandaros Principai ir Programas. Parašė Albinas Rimka. Pust. 32 \$1.00. 18. Eilės - Dainos. Parašė Juozas Rabinis. Gražios eilės dol deklamavimo. Pust. 32 \$2.00. 19. Gyvenimo Verpete. Drama penkių veiksmų. Parašė Bl. Kadagutis. Pust. 77 \$4.50. 20. Girninkas - Pašakarnis, pasakojimas ir "Bėgėdis Jonas", vaizdelis. Parašė Karolis Vairas. Pust. 42 \$2.50. 21. Francijos Revoliucija. Parašė M. Avietėnaitė. Trumpa aiški istorija Francijos revoliucijos. Su paveikslėliais. Pust. 75 \$4.00. 22. Kaip gyvena: Latviai, Angliai, Suomai. Parašė M. Šalčius. Pust. 65 \$2.00. 23. Kas iš kur pareina. Trumpi pasakojimai apie kasdieninius žmonių vartojamus daiktus. Pust. 62 \$2.00. 24. Daktaras Kišeniuje. Aiškų pamokinimui kaip užlaikyti sveikatą ir kaip nuo ligų apsiginti. Sutaisė M. Paltanavičia. Kietais audimo viršeliais. Pust. 167 \$1.75. 25. Ką daryti, kad sveikl butume ir ilgai gyventume. Pust. 32 \$1.00. 26. Kaip Japonai gyvena dabar. Parašė Dėdė. Pust. 48 \$1.00. 27. Liudvikas Pasteris. Žmonijos geradarys ir Jurgis Stefosonas. Geležinkeliai. Parašė M. Šalčius. Su paveikslėliais. Pust. 48 \$2.00. 28. Lietuvių - Latvų Respublika ir šiaurės tautų sąjunga. Rinkinys straipsnių ir paskaitų parašytų Dr. Jono Šliupo. Išleista Stockholme 1918 m. Pust. 162 Kaina \$1.00. 29. Lietuvos Laisvė. Trumpa peržvalga Lietuvos tautos politikos. Parašė daktaras Jonas Šliupas. Pust. 47 \$1.00. 30. Lenkų Apaštalavimas Lietuvoje. Gražus kapitališkas veikalas, išrodantis ponų lenkų apaštalavimą Lietuvoje. Lenkų kalba parašė kun. Kaz. Prapolainis. Iš Lenkų kalbos vertė gražia lietuviška kalba Patrijotas. Pust. 264. Kaina tiktai \$1.00. 31. Lietuvių Kalbos Gramatika. Pradinėms mokykloms vadovėlis. Sutaisė mokytojas Juozas Damijonaitis. Pust. 116. Perspausdinta iš trečios laidos. Kietais viršeliais 45c. 32. Lietuvos Gaupadinė. Arba pamokinimas kaip valgius gaminti. Parašė žmona. Pust. 80 \$3.00. 33. Mulkmė ir Mulkytojai. Dvieju veiksmų komedija iš Amerikos Lietuvių gyvenimo. Parašė Knybursys. Pust. 35 \$1.00. 34. Jaunuomenės švietimas kitur ir pas mus. Pust. 28 \$1.00. 35. Naujas Budas Išmokti Rašyti. Sutaisė P. Mikolainis. Pust. 30 \$1.00. 36. Paskiniai Lietuvoje. Parašė K. Stiklius. Kaina \$0.50. 38. Pažvelgus Atgal. Socialogiškas Romanas Edwardo Bellamy. Vertė Pranas Siulelis. Rašėjas įsi-vaizdina kas bus 2000 m. sukakus, kaip viskas kitaip - automatiškai veiks ir tt. Pust. 356. Kaina tiktai \$1.00. 39. Politiškoji Ekonomija. Kas ji yra ir ko mokina. Sutaisė V. K. Račkauskas. Pust. 84 \$2.50. 40. Pražuvo. Vaizdelis iš gyvenimo. Parašė Karolis Vairas. Kaina \$1.00. 41. Rojus ir Pažanga. Senovės pasakojimai apie rojus amžius ir rojus šalis. Vertė V. K. R. Pust. 112 \$3.50. 42. Šienapjūtė. Vieno akto operos Libretto. Žodžiai K. Jasiukaičio, muzika Miko Petrausko. Pust. 24 \$1.00. 43. Trachoma arba sergėkitė akis. Prie šviesos ir kiti naudingi straipsniai. Pust. 100 \$1.50. 44. Visas Svetas. Zemė, kalnai, vanduo, upės, žmonės, miestai, statistiškos žinios. Sutaisė P. Mikolainis. Pust. 156 \$2.00. 45. Žodynėlis, Angliškai - Lietuviškai. Sutaisė kun. P. Saurusaitis. Pust. 199 \$3.50. 46. Danguas Augstumas ir Žmogaus Senumas. Eilės — "Ankščių šilėlis" ir kitos naudingos žinios. Pust. 149 \$2.00. 47. Žmogaus Pareigos. Italų kalboje rašė G. Mazzini. Vertė V. K. R. Aukštās troškimas teisybės ir geismas tikrosios žmonėm laimės, kuri turėtų kilti iš pasišventimo, iš savų pareigų pildymo. Ar skaiti šią knyga? Pust. 245. Kaina \$1.00. Užsisakant knygas, kartu reikia ir pinigų prisiųsti sekančiu adresu: "SANDARA", Book Dept., 327 E St., Boston 27, Mass.

Dr. Tessmer DENTISTAS 306 Main St., Worcester, Mass. viršui "Iver Johnson" kauptuvės Patyres dentistas, priemamos kainos. Atdara subatoms po pietų. Nedėliomis pagal sutartį. Telephonas Park 3310.

Tel. S. B. 2488 DR. J. C. LANDZIUS - SEYMOUR LIETUVIS Gydytojas ir Chirurgas 366 Broadway, S. Boston, Mass.

KASDIENINIS MAISTAS VISIEMS REIKALINGAS Zinomas senas biznieriūs ANT. NAUJOKAITIS 208 West Fifth Street, South Boston, Mass. ATIDARĖ visokių produktų krautuvę, kaip tai Mėsos Markėtą ir Grosernia. Kviečia visus apielinkės lietuvius kreiptis su pirkimu maisto ir kitų smulkmenų, čia rasite geras prekes ir mandagų patarnavimą.

Lietuviška Aptieka Jeigu norite teisingų vaistų ir nužemintom kainom, tai visada eikite ant 100 Salem St., kur rasite visokių Amerikos vaistų ir Europiškų ir visokių lietuviškų šaknų. Mes laikome užtikrintas gyduoles nuo visokių ligų, kaip tai: nuo galvos skaudėjimo, nuo užsėjusio reumatizmo, nuo nusilpnėjimo strėnų, kraujo valimui, nuo uždegimo plaučių, nuo kosulio ir visokių kitų ligų. Taipgi turime nuo visokių slaptųjų ligų ir geriausių patarimus suteikiame, nuo patrukimo del vyrų ir moterų. Atsiminkite, jeigu pirksite pas mus, suėdysite pinigūs ir sveikata. Ateikite visada pas mus, o mes jums patarnausime kuogeriausiai. Pašaukiame geriausius daktarus per telefoną visai uždyka. H. CABITT, 100 SALEM STREET, BOSTON, MASS.

Nauja Eilių Knyga Svetimoj Padangėje Pasaulio Verpetuose Knyga didelio formato: 7X10 colių, 200 puslapių, gera popiera ir graži spauda, papuošta su daugeliu venetų ir autoriaus paveikslu. Eilės, dainos ir prietikiai, šešiuose skyriuose. Viso telpa porą šimtų įvairių eilių. Parašė ir išleido A. J. JOKUBAITIS Kaina knygos \$2.00, bet del sandariečių mes parduosime per 30 dienų tiktai po \$1.25, todel, pasinaudokite šia progą, užsisakykite tuojaus šią knyga, tuom pačiu parestite "Sandarą." Užsisakant ir pinigūs siunčiant, adresuokite: "SANDARA" 327 E St., Bank Bldg., Boston 27, Mass.

Lietuviškos Atvirutės "Sandaros" Knygyne dabar gaunamos sekančios tikrai lietuviškos atvirutės: KAINA — 2 UZ 5c., 12 UZ 25c. 1. Lietuvos Ukinko Grinčia, 2. Lietuvos Ukinko Namas, 3. Lietuvos Ukinko Vaizdelis, 4. Vilniaus reginys, žiurint nuo Vilijos, 5. Vilniaus Katedros Bažnyčia, 6. Petro Rimšos "Artojas", 7. Šiaulių miesto rinka, 8. Vasarinis Vilniaus Teatras, 9. Petro Rimšos "Močiutė", 10. Trakų pilies griuvėsiai, 11. Gedimino kalno gruvėsiai, 12. Gedimino kalno vaizdelis, 13. Trakų ežeras ir pilis, 14. Sodžiaus vaizdelis "sveikų belaukiant", 15. Sv. Onos Bažnyčia Vilniuje, 16. Dr. V. Kudirka Lietuvos Rašytojas, 17. Lietuvaiteis, gražus vaizdelis, 18. "Tappi sekančios: po 5c., 6 uz 25c.: 18. Mikas Petrauskas, liuos meno dalininkas, 19. Dr. V. Kudirka, Lietuvių rašytojas, 20. Simanas Daukantas, Lietuvių Istorikas. Į kitus miestus pašta mažiau 4 nesunčiame. Perkupčiam leidžiam gerą nuosimtį. Pasiskubinkite kol yra. Užsisakant ir pinigūs siunčiant, adresuokite: "SANDARA" 327 E STREET, BOSTON 27, MASS.

KAS NAUDOJA PAIN-EXPELLER? Darbininkas naudoja palengvinimui ekaudamų muskulų nuo įtempto sunkaus kasdieninio darbo. Ukinkas naudoja jį ir negalėtų apseiti be jo. Pain-Expelleris laikomas garbinuojančioj vietoj kiekvieno ukinko namuose, kur gali atsitiikti netikėtas staigus ligos užpuolimas, nelaimingas atsitikimas ir daugybė kitų nelaimių istikti. Dirbtuvės darbininkas naudoja Pain-Expeller, nuo pečių skaudėjimo, skausmo šone, šalčio ir kitų mažų nesveikimų, kurie grumuoja pertraukimu galimybės uždirbti kasdieninę duoną. Angliakasy naudoja Pain-Expelleri nuo reumatiškų skausmų, strėnų diegimo, neuralgijos ir kitų atsitikimų jo pavojingam užsėmimė, kad užliaktis savo sveikatą ir energiją. Namų šeimininkė naudoja Pain-Expelleri, kuomet vaikai nupuola ir susimusia — nuo musų įkandimo ir kitų vabalų įglimo ir ten, kur geras linimentas reikalingas. Visi naudoja Pain-Expelleri.

Vietos žinios.

PRAKALBOS.

Sausio 9 d. Lietuvių svietinėje, kampas E ir Silver Sts. buvo prakalbos, kurias surengė Boston'o streikuojanti kriauciai, idant supažindinti vietinius lietuvius su jų sunkia kova, kurią jie veda su kapitalistais, norinčiais išardyti jų uniiją, nukirsti algas ir tokiu būdu pasidaryti darbininkus paklusniais vergais. Pirmas kalbėjo "Darb." red. Gudas, nurodydamas, kaip kitados Moizė išvedė žydus iš Egipto vergijos, taip darbininkiškos organizacijos darbininkus išveda iš kapitalistiškos vergijos ir linkėjo kriauciams geriausių pasekmių jų sunkioje kovoje. Antras kalbėjo tulas Italas, kuris savo ilgokoje kalboje, satyriškai nurodė, kaip kapitalistai deda visas pastangas visokiomis vilugystėmis, kad išardyti darbininkų vienybę, sudaryti priešus vienus kitiems, ir tokiu būdu uždėti ant jų sunkų jungą ir pasidaryti sau nuolankiais vergais. Persergėjo streikuojančius darbininkus, kad neklausytų kapitalistiškų vilugysčių ir tvirtai laikytųsi, kolie nebus išpildyti jų visi teisingi reikalavimai.

Trečias kalbėjo J. Neviackas. Taipgi ragino visus stoti kriauciams į pagalbą, kad išlaimėtų kovą, nes jeigu viena darbinikiška unija būna pasmaugta, tuokart kapitalistams yra lengviau pasmaugti ir kitas.

Ketvirtas kalbėjo B. Skerstonas, Streiko Komiteto narys. Jis aiškiai išdėstė streiko bėgį, nurodydamas, jog yra apie šeši skebai, ir kvietė bostoniečius, kad jie tuos skebus prašalintų iš tų draugijų, kuriose jie priklausė, kad jie ne tik draugijoje, bet ir niekur nerastų sau vietos, kad būtų ignoruojami ir smerkiami kiekviename žingsnyje.

Taigi, brolai ir sesute, lietuvių bei lietuvaite, išgirk šiandieninį streikuojančių kriaucių balsą, stok jiems į pagalbą galimaisiais būdais, padėk jiems laimėti tą sunkią kovą, nes jeigu jie laimės, bus laimėjimas ir tavo, o jeigu jie pralaimės, bus pralaimėta ir tavo. Jeigu jie išardys vieną darbinikišką vienybę, dės pastangas, kad išardyti ir kitas, kad tik geriaus galėtų užgančinti savo kapitalistiškus apetitus. Pas visus turi būti vienas obalis: lai gyvuoją kriauciai! Lai gyvuoją darbinikiškos orgaizacijos!

"Sandaros" rep.

MEDŽIO ALKOHOLIS PARBLOŠKĖ 2 ŽMONES.

Denis J. Sullivan, 22 m. ir John M. Lynch, 38 m., nuvežti į miesto ligonbutį, nes užsnuodino medžio alkoholium. Sullivan'ą atrado ant kampo Broadway ir B gatvių, So. Boston'e, o Lynch'ą rado Dorchesteryje besiraitant.

BANDITAI PRADEDA VEIKTL

Iš subatos nedėlion, naktį pradėjo pastoti kelią ir apiplėšti žmones ant gatvių apsimaskavę banditai Boston'e ir jo priemiesčiuose, kaip tai: Roxbury ir Chalsea. 5 žmonės buvo pastoti.

NUKIRPO MERGAITEI PLAUKUS.

Vidurdienyje So. Boston'e 9 metų Amieliai Lewandowski nepažįstamas žmogus pripuolė nukirpo plaukus ir pabėgo geležinkelio link. Kada mergaitė pabėgo verkdama ir pranešė tėvui, nors buvo pastangos pagauti, bet blogdarys buvo jau dingęs. Mergaitės tėvai gyvena prie No. 5 1/2 Ellery St.

MUŠTYNĖS VALGYKLOJE.

Subatoje, Sausio 8 d., vakare, po No. 209 Shawmut Ave., Mi-

chael Collins iš Lowell gavo užkirsti per veidą nuo kiniečio patautojo. Iš to kilo muštynės, kuriose buvo išvartyti stalai, sudaužyti indai ir stiklai. Michael Collins'ui gerokai perpiovė ranką ir jį nuvežė į ligonbutį, o kinietį, G. Toy į policijos stočių už pasikėsiniimą ant M. Collins gyvasties.

SVEČIAL.

Šią savaitę "Sandaros" Administraciją atklankė įžymus sandariečiai ir nenulstanti veikėja iš Waterbury, Conn.: p.p. P. M. Tiškinas ir A. P. Osteika, ir įžymus Waterburio biznierių p. J. Laskevičius, uolus vietos veikėjas. Taipgi ir p. A. Augustinas, chicagietis, kuris mano apsigyventi So. Boston'e.

PRANEŠIMAS.

Sausio 17 d., š. m., panedėlio vakare, A. L. T. S. 7 kp. salėje bus repetitijos veikalo "Laimės Jieškotojai". Visi artistai malonėkite atsilankyti.

A. J. GOTOUTAS.

DELEI LIETUVOS PILIETYBĖS ATNAUJINIMO.

Lietuvos Atstovybė Amerikoje buvo paskelbusi sulig Valdžios įsakymo (18-V-1920 No. 1660), jog visi Lietuvos piliečiai, kurie yra seniau atvykę Amerikon, privalo atnaujinti savo pilietybę tam tikru pareiškimu Lietuvos Valdžiai. Dėlei šio padavadyjimo Lietuvos Atstovybė yra gavusi nuo Amerikos lietuvių keletą laiškų, kuriuose buvo nusiskundžiama, jog yra daug Lietuvos piliečių, kad ir senai atvykusių Amerikon, kurie per visą laiką nėra sutraukę ryšių su Lietuva ir per visą laiką prisidėdami prie įvairių Amerikos lietuvių organizacijų, yra aukoję įvairiems tėvynės reikalams. Todėl reikalauji nuo tokių žmonių, kad jie dar panaujintų savo pilietybę, būtų kaip ir įzeidimu jų pačių.

Lietuvos Atstovybė savo pareiškimė iš rugsėjo 11 dienos, 1920 m., yra valdžiai nurodžiusi, jog būtų tinkamiausia nerekalauti panaujinimo pilietybės nuo tokių Lietuvos piliečių. Ant šio pareiškimio yra gautas iš Užsienio Reikalų Ministerijos paaiškinimas, kurį suteikusi yra Teisingumo Ministerija, jog "nei laikinuoju įstatymu apie Lietuvos pilietybę (Laik. Vyr. žinios No. 2-3), nei kitais rusiškais įstatymais, kurie turi galios Lietuvoje, Lietuvos pilietis nenustoją pilietybės, nežurint, kiek laiko jis gyveno užsieniuose, jei netampa kitos valstybės piliečiu, todėl neprivalo reikalauti iš tokių senai gyvenančių užsieniuose Lietuvos piliečių tam tikrų pareiškimų apie pilietybės panaujinimą."

Toksai nurodymas visai vienok nepaliečia tų Lietuvos piliečių, kurie Amerikoje turi išsiemę pirmasias popieras: šie piliečiai, kaip buvo skelbiama, privalo padavinėti tam tikrus pareiškimus, jeigu jie nori gauti iš Lietuvos Atstovybės pasus keliauti Lietuvon.

Lietuvos Informacijų Biuras.

VARPAI TIKĖJIMO APEIGOSE.

Maži rankomis skambinami varpelai yra vartojami tikėjimo apeigos nuo neatmenamų laikų. Yra tikrai žinia, kad Egipte Ožinio švenčių apvaikščiavimo buvo skanbinama varpeliais. Kiek vėliaus žydų vyriausieji kunigai turėjo prisikabinę mažus auksinius varpelius prie savo bažnyntinių rubų.

Įvedimas varpų į krikščionių bažnyčias yra priskaitomas Nolos vyskupui Paulinui, Kompanijoje (353 - 431 m.). Nuo to laiko greitai prasiplatino varpų ir varpelių vartojimas klioštoriuose ir bažnyčiuose.

DELEI NAUJO PILIETYBĖS ĮSTATYMO POJEKTO.

Gautomis žiniomis prie Lietuvos Steigiamojo Seimo tapo paskirta komisija, kuriai pavesta sudaryti naujas įstatymo projektas apie Lietuvos pilietybę.

Amerikoje gyvena apie penktą ar šeštą dalis visų Lietuvos piliečių. Klausimai apie tai, kas skaityti Lietuvos piliečiu, kaip ši pilietybė gali būti įgyta ar panaujinta ir kaip ji yra pametama, yra didelės svarbos dėlei Amerikos lietuvių. Todėl būtų didžiai svarbu, idant įvairios Amerikos lietuvių organizacijos ar net ir atskiri asmenis išsitarų, kaip ir kokie Lietuvos pilietybės įstatymai būtų tinkamiausiais ne tik dėlei Lietuvos Valstybės, bet ir dėlei jų, kaip iš-eivių. Visus nurodymus ir pagėdavimus dėlei busimųjų pilietybės įstatymų, kaip tik jie bus gauti, Lietuvos Atstovybė Amerikoje pasirūpins sugrupuoti ir pasiųsti per Užsienio Reikalų Ministeriją minėtajai prie Steigiam. Seimo Komisijai, kaip tam tikrą medžiama dėlei tinkamo pilietybės įstatymo pagaminimo.

Iš savo pusės Lietuvos Atstovybė Amerikoje yra paruošusi tam tikrą pranešimą, iš kurio paduodami yra čion keli punktai. Musų amžius yra atnešęs pasauliui didžiausius palengvinimus susisiekimuose. Žmonės lengvai persimeta iš vieno krašto kitan. Lietuvos piliečių užsiliko daug Rusijoje, Lenkijoje, Latvijoje ir daugiausia Suvienytose Valstybėse. Kai kurie iš jų tvirtai yra įsigyvenę naujose valstybėse, turi pastovų užuodarbį arba yra įgyję jose nejudinamąjį turtą. Yra tokių valstybių, kuriose Lietuvos pilietis negali gauti tinkamo darbo, negali įgyti kokios nors nuosavybės, jeigu jis kaip nors neprisirąšo prie pilietybę tos valstybės, kurioj jam prisiaina gyventi. Kai kurie valstybėse Lietuvos piliečiai priversti yra išsimiti kitos valstybės popieras, kad pelningiau galėtų uždarbiauti, arba kad įgytų daugiau įtakos visuomenės ir politikos gyvenime tose valstybėse, kur jiems priėjo apsigyventi.

Tačiau ne visi šie piliečiai, kad formaliai ir prirašyti prie kitos valstybės, yra nutraukę ryšius su savo gimtiniu kraštu.

Lietuvos Respublika, tai vos kelių metų padaras. Pirmiaus ji buvo apimta Rusijos, o nuo šios išsižadėti rodo nebuvo jokios nuodėmės. Prie tokių aplinkybių Amerikoje atsirado daug lietuvių ir kitų Lietuvos piliečių, kurie patapo formaliai Amerikos piliečiais, bet daug iš jų šandien yra ne kuome neblogeresniais Lietuvos piliečiais, nes visas jų rūpesnis yra apie Lietuvos Respubliką.

Sulig musų veikiamojo įstatymo, Lietuvos piliečiai nenustoją teisės būti Lietuvos piliečiais, kaip jie ilgai negyventų svetimoje valst., jeigu tik jie nėra patapę svetimoms valstybės piliečiais. Žodžiu, nėra dvilypės pilietybės. Tačiau, aišku, jog dėlei Lietuvos Respublikos nėra didelės naudos iš jų. Jos piliečių, kurie, kad ir gyvendami svetur per ilgus metus neikuomi prie Lietuvos Respublikos reikalų neprisideda. Lietuvos Valstybė neša pareigas apsaugojimui jų turto, jiems numirus, apsaugoja juos kelionėje, tačiau realės pagalbos iš jų nemato. Ar gi galima paskaityti tokį Lietuvos piliečių naudingesnį už tą lietuvių, kursai formaliai gali ir buvo priverstas prisirašyti prie kitos valstybės, bet kursai nenustoją dėjęs aukų pačios Lietuvos Respublikos kurimui ir palaikymui? Išėinant iš šių dėsnių reikia butinai žinoti ir taisyti, kas per vieni šie piliečiai, prisiaina vesti pačių lietuvių registraciją. Lietuvos Atstovybė Rusijoje, Len-

kijoje, Latvijoje ir kitur, taipgi ir pačiose Suvienytose Valstybėse privalo vesti lietuvių piliiečių registraciją. Pačios vienos Atstovybės to atlikti gali nepajiegti. Reikia kad prie jų susidarytų Lietuvių Piliiečių Sąjungos, kurios ir rupintųsi surinkti ir užregistruoti visus vienoj ar kitoj valstybėje gyvenančius piliečius. Lietuvos Valstybė negali išsižadėti, kad šie piliečiai, kurie neretai Lietuvos Valstybės žmonių buvo išauginti, išauklėti, neturėtų jokių pareigų link savo Valstybės juo labiaus, kad jie ateityje gali grįžti savo tėvynėn. Lietuvos Valstybė neturi jokios galeybės priversti tuos gyvenančius svetur piliečius mokėti kokius nors mokesnius. Iki šiol tokie priverstiniai mokesniai po 10 rub. arba 5 dol. už pusmetį, sulig veikusių Rusijos įstatymų, paliesdavo tik nedidį skaičių tų piliiečių, kurie turėjo reikalo grįžti Rusijon. Kas negrįžo, tas jokio mokesnio nemokėjo. Išjieskoti to mokesnio nebuvo galima. Suprantama, kad krauti visą mokesnių našta vien ant grįžtančiųjų nėra teisinga. Neretai grįžti atgal tokie, kuriems nepasisieka susikurti svetimoj valstybėje. Jie bėdnieusieji ir drauge po prievarta nuo jų buvo išjieskomas tas mokesnis po 10 r. už pusmetį už visą laiką, per kurį jie buvo išvažiavę. Lietuvos Respublika iki šiol tokio mokesnio nėra ėmusi, nors formaliai sulig teisių, kurios veikia, turėtų tą mokesnį imti.

Vietoje šio mokesnio rodos būtų teisingiau, idant visi lietuvių - piliečiai, kurie svetur gyvena, mokėtų kasmet kokį nors mokesnį, kad ir mažesnį. Iš tų pinigų susidarytų nemaža pasipirtis Lietuvos Valstybės išdui. Pridaboti šio mokesnio turėtų pačios lietuvių piliiečių organizacijos. Kas šio mokesnio mokėti nenori, kas nenori ir įsiregistruoti prie lietuvių piliiečių sąjungos, kas neatlieka jokių pareigų, tai tokiam sulig pačios Lietuvių Piliiečių Sąjungos nutarimo gali būti uždrausta ir naudotis visomis teisėmis, kurias turi kiekvienas Lietuvos pilietis, neveizdint ar jis formaliai prisirašęs prie kitos Valstybės ar ne. Toksai Lietuivio piliiečio išbendros Lietuvos šeimynos išmetimas kaip kada gali būti perskaudus arba nepilnai teisingai padarytas. Tuomet raikėtų palikti visiems tokiems teisė pasiskųsti per atatinamą Atstovybę į Vyriausiąjį Lietuvos Teismą, į Lietuvos Tribunalą. Tokios tat yra bendros pamatinės mintys, kurios yra patiekiamos nuo Lietuvos Atstovybės minėtajai St. Seimo Komisijai. Butų svarbu išgirsti nuomonę pačių Amerikkos Lietuvių delei tokio nusistatymo.

Rods jųg patsai gyvenimas verčia įsitaisyti naują tvarką. Iegu kuri buvo dar senais Rusijos laikais. Šiomis mintimis Lietuvos Atstovybė naudojasi, ragindama tverti Lietuvių Piliiečių sąjungą, ir jos skyrius Amerikoje. Šandien jau susitvėrė daug šių skyrių. Reikia spėti, jog daugelis iš buvusių Lietuvos Laisvės paskolos stočių parsikėis į Lietuvių Piliiečių Sąjungos skyrius, o šie kaip pusiau valstybinės įstaigos turės netik rupintis Lietuvių Piliiečių registracija, paėminu nuo jų tam tikro valstybinio mokesnio, bet ir visa eile kitų darbų, kurie Lietuvos Valstybės išlaikymui yra brangūs, kaip tat Lietuvos Laisvės paskolos bonų padavinėjimas, parinkimas aukų Lietuvos Gynimo Komitetui, Lietuvos Šauliams, Raudon. Kryžiai ir t. t. Jie turėtų pasilikti ant sargybos Lietuvos Valstybės ir lietuvių piliiečių reikalų ir be jų žinios ir sutikimo neturėtų būti renkamos aukos valstibyniems reikalams. Mažai to. Tiktai tokiems Lietuvių Piliiečių Sąjun-

gos Skyriams, kaipo pusiau valstybinėms organizacijoms, veikiančioms kontakte su Lietuvos Atstovybe Amerikoje, turėtų būti pavesta ir išdavimas paliudymų tiems piliečiams, kurie nori važiuoti Lietuvon arba gauti pasą. Vietos žmonės gali geriausiai apie tokių piliiečių darbuotę žinoti ir jų rekomendacija, kaipo bepartyvių organizacijų turėtų padėti Lietuvos Atstovybei orientuotis, ar verta toksai žmogus leisti Lietuvon, ar ne.

Be to Lietuvos Atstovybė yra prašusi Valdžios, kad visi Lietuiviai Piliiečiai, kurie yra prie Lietuvių Piliiečių Sąjungos prisirašę, ir sumoka jai 3 dol. į metus, iš kurių 2 dol. eina Valstybiniam Fondui, būtų paliuosuojami pilnai nuo 5 dol. mokesnio už pusmetį, kursai sulig įstatų yra priverstinas visems piliečiams, kurie gyvena užsieniuose. Lietuvos Informacijų Biuras.

MIKROSKOPAS.

Padidintieji stiklai yra žinomi žmonijai nuo neatmenamų laikų. Seniausias svietui žinomas mikroskopas yra Britiška-me Muzejuje. Yra tai plokščiaipustas kvarcas mažiau kaip 0.2 colio storio ir 1.4 colio diametro, su fokusu ilgiu apie 4 colių. Bavo rastas senovės Ninyvos griuvėsiuose.

PAJIESKOJIMAI.

PAJIESKAU savo tėvo, Jono Gudavičiaus, jau 16 m. kaip Amerikoje, 7 metai kaip gyvena New Yorke, ir tuom laiku gaudavom nuo jo laišką, o dabar jau 9 metai kaip negaunam jokios žinios. Mano motina mirė ir persilikau viena sirata. Kas apie jį žino, ar jis pats lai atsišaukia.

Veronika Gudavičiūtė,

Namas Vaičekausko.

Navarienių gatvė No. 46,

Telšių miestas ir Apskr.

Linksmas Balius

RENGIA A. L. T. SANDAROS 22 KP.

Ivyks Subatos Vakare,

Sausio-Jan. 15 d., 1921

FORSTERS HALL,

PETER ST.,

NEWTON, UPPER FALLS, MASS.

Prasidės 5:30 v. vakare.

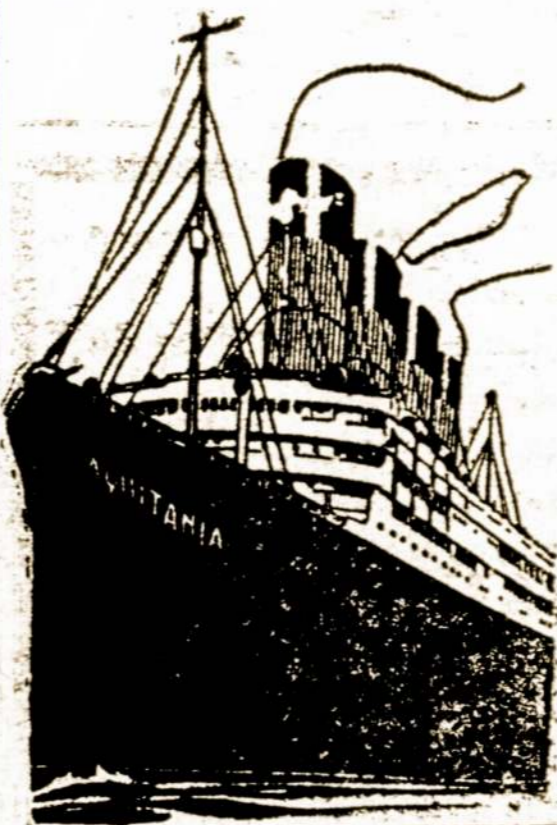
Naujas Knygų Katalogas Jau Gatavas.

Kataloge telpa suvirš tukstantis knygų: Gamtos Mokslų, Istorijos, Pasakų, Dvasiškos įtalpos ir Maldaknygių. Prisiųskite 2c. stampą ir gausite jį. Adresuokite šitaip:

A. OLSZEWSKI,

3251 S. Halsted St.,

Chicago, Ill.

CUNARD LINIJA

IKI HAMBURGO IR LIEPOJAUS PRO ANGLIJĄ.

SAUSIO 25 D., 1921 M.

į Cherbourg ir Southampton.

Trečios klesos kainos:
iki Hamburg. \$125.00
iki Liepojaus \$145.00
Ir karės takų \$5.00
Agentas yra Cunard Jusų mieste, kreipkitės prie Jojo.

PAJIESKOJIMAS.

Pajieskau Vinco Juotėnuko, Petronės Juotėnukės ir Antano Yucevičiaus. Malonėkite atsišaukti laiškų sekančiu antrašu: **Mateušas Juotėnukas**, Suvalkų gatvė No. 82, Aleksotos priemiestis, Kauno apskritys.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda valgomų daiktų krautuvė: Bučernė ir Grocernė lietuvių apgyventoje vietoje. biznis išdirbtas per 8 metus gera proga dabar pirkti. Su visais reikalais malonėkite kreiptis prie:

S. ZAVADSKAS,

108 River St., Haverhill, Mass.

SKAITYKIT IR PLATINKIT Tėvynės Ginėjų Lai kraštį

"TRIMITA"

"TRIMITAS" kas savaitę laukdamas savo skaitytojus, praneš jiems įvairiausių naujienų apie politikos ir karo padėti, pasakos apie musų karžygius - kariuomenės, šaulių partizanų žygius fronte, apie musų priešų nedorus darbus ir klastas.

"TRIMITAS" duos įvairiausių pamokinių ir patarimų, reikalingų kiekvienam Tėvynės ginėjui žinoti.

"TRIMITAS" dės gražių eilių ir karo dainų, apysakų atsitikimų ir fejletonų iš kovų lauko ir pačių kovotojų gyvenimo.

"TRIMITAS" eina 34 pusl. knygelėmis, papuoštas gražiais viršeliu, žada pradėti eiti pavelksluotas.

Adresas: "TRIMITO" Redakcija ir Administracija, Kaunas Laisvės Aleja 26, LITHUANIA.

H. S. Stone O.D.

Akių Specialistas.

399a Broadway,

Tarpe E ir F gatvių. South Boston.

Tel. So. Boston 270.

DR. JOHN MacDONNELL, M. D.

Galima susikalbėti ir lietuviškai

Ofiso valandos:

Rytais iki 9 val.

Po pietų 1 iki 3

Vakarais 6 iki 9.

536 Broadway. So. Boston.

Dr. Paul J. Jakma ul

(Jakimavičius)

Priėmimo valandos: nuo 2 iki

3 val. po pietų ir nuo 7 iki 8

val. vakare.

509 Broadway, Kampas G St.,

So. Boston, Mass.

Telephone South Boston 502